

GLAS - LA VOCE DI HRVATINOV CREVATINI

02

2023

Glasiło Krajevne skupnosti Hrvatini
Periodico della Comunità locale di Crevatini

Iz tokratne vsebine

Iz dela sveta KS Hrvatini
stran 3

Društva poročajo
stran 6

Zanimivosti
stran 12

Listi iz šolskih klopi
stran 16

**Potovanje: Južno indijska pavja
pahljača**
stran 18

Najmlajši
stran 20

Italijanska skupnost
stran 23

Pri sosedih
stran 26

Razno
stran 30

UVODNE BESEDE/PROLOGO

Glasilo smo po štirih letih znova obudili maja letos. Pred vami je nova decembrska številka glasila. Prepričana sem, da boste z veseljem prebirali naše objave in prispevke. Tudi tokrat smo se potrudili in v člankih zajeli dogajanje v naši krajevni skupnosti in širše.

Smo v obdobju, ko se nekateri počasi že poslavljajo od letošnjega leta, tudi mi že vneto pripravljamo nove vsebine in se ob tem veselimo dveh novih številčk glasila, ki bosta izšli v letu, ki nas že težko pričakuje.

Želim vam obilo veselja in spominov, ki budijo toploto v srcu, medtem ko se s svojimi domačimi ali prijatelji potopite v glasilo, ki je pred vami.

V novem letu želim, da se vam izpolnijo vsi načrti in cilji, ki ste si jih zastavili, ter da vam zdravje služi.

Nevija Frelih

POMEMBNE TELEFONSKE ŠTEVILKE:

GASILCI: 112

IZGUBLJENE – NAJDENE ŽIVALI:

Medobčinska služba za zaščito, reševanje in varstvo okolja
Medobčinsko redarstvo

POLICIJA: 113

Rajonski policist Adis Mahić, adis.mahic@policija.si

080 8849

05 664 63 40

080 44 49

KRAJEVNA SKUPNOST HRVATINI

URADNE URE:

Ponedeljek: 09.00 do 11.00; Sreda: 14.00 do 17.00; Petek: 09.00 do 11.00

KOLOFON/IL CÒLOPHON:

december, 2023

Glavna urednica: Mirjana Topić s pomočjo odbora: Petra Ocvirk, Nevoja Frelih, Lea Marušič Zdravje, Tina Saražin; jezikovni pregled slovenskih tekstov: Tina Saražin; avtor naslovnice: Čedomir Dinčič; grafična obdelava: Patrik Holz.

Članke za naslednjo številko oddajte do 01.03.2024 na naslov izdajatelja. Prispevki naj bodo kratki in jedrnat (ena tipkana stran, pisava Times New Roman, velikost pisave 12pt), podpisani in z navedbo avtorja fotografij.

OPRAVLJENO DELO V HRVATINIH

Plan prenove KD Božiči – zasnovan idejni projekt celovite prenove KD Božiči:

- KD Božiči – Popravilo stropa v sanitarijih
- Izdelava katastra za pokopališče Sv. Brida
- Borov gozdiček – izgradnja podpornega zidu, I. faza - Prenova igrišča in igral, II. faza
- Dokončanje pločnika in kolesarske poti mimo gasilkega doma
- Vrednotenje teniških igrišč in priprava namere podpisa pogodbe za najem teniških igrišč
- Podpis pogodbe z izvajalcem za notranje čiščenje prostorov KD Božiči
- Podpis pogodbe z izvajalcem za urejanje pokopališč
- Podpis pogodbe z izvajalcem za urejanje in košnje javnih površin
- Podpis pogodbe z uporabniki – najemniki KD Hrvatini
- Košnje vaških poti
- Pustovanje
- Kresovanje
- Izdaja glasila Glas Hrvatinov
- Koncert Pihalnega orkestra Koper z gosti
- Pidočijada
- Literarni večeri v KD Božiči
- Prenova šolskega igrišča

- Montaža klim v stari pekarni
- Postavitev montažnih sanitarijev na pokopališčih Sv. Brida in Lovran
- Različni ogledi po kraju ter pogovori z ljudmi o perečih težavah, pošiljanje dopisov in pogajanja z MOK
- Sodelovanje KS Hrvatini z društvi, šolami, vrtci,...
- Udeležba predstavnikov KS Hrvatini na različnih prireditvah

Priprava Razvojnega plana za leto 2024 (prvih pet nujnih predlogov):

- Celovita obnova objekta KD Božiči
- Ureditev igrišča Borov gozdiček
- Umiritev prometa/varnost pešcev/prometna problematika na območju Hrvatinov
- Javna razsvetljava - osvetlitev cestišča območje Fajti
- Podporni zid pokopališče Lovran (zid se ruši).

Se še pripravlja:

- Prihod Dedka Mraza v Borov gozdiček 15.12.2023
- Novoletna okrasitev Hrvatinov - lučke

Tekst: Aleš Rotar

Opravičilo:

Uredniški odbor se opravičuje Miri Šavori za omembno njenega imena v krajevem glasilu – Glas Hrvatinov. Mira Šavora v glasilu št. 2/2023 ni sodelovala in lektorirala člankov.

Spoštovane krajanke in krajani!

Vsaka beseda, vsak pogled,
vsako dejanje in vsak nasmeh
lahko prinese srečo
drugim ljudem.

Vsak trenutek je lahko nov začetek.
Velika upanja ustvarjajo velike ljudi,
zato radostno pojdemo naproti novemu letu 2024.

Da bi se Vam in Vašim najdražjim
uresničila mnoga pričakovanja,
vam želi svet KS Hrvatini.

LETNI KONCERT V KULTURNEM DOMU

V nedeljo, 21. maja, so Krajevna skupnost Hrvatini, Pihalni orkester Koper, Osnovna šola Hrvatini, Osnovna šola Škofije, Zveza kulturnih društev Mestne občine Koper, Javni sklad za kulturne dejavnosti Republike Slovenije izpostava Koper, Mestna občina Koper in Luka Koper organizirali letni koncert v Kulturnem domu Božiči.

Vaja pred tekmovanjem ali koncert?

Tudi letos je orkester organiziral tradicionalni koncert, kjer so program povezali z mnogimi znanimi izvedbami. Tokratni program je bil še posebej zanimiv, saj so v orkestru z izvedbo tega preverili, kako dobri so v svojih izvedbah. Kmalu po koncertni poslastici, ki so jo pripravili v

O Pihalnem orkestru Koper

Pihalni orkester Koper je bil ustanovljen decembra 1981. Iz majhne skupine tridesetih godbenikov je zrasel v veličasten pihalni orkester v simfonični zasedbi, kjer deluje približno 60 članov.

V vseh letih delovanja je Pihalni orkester Koper naštel že skoraj 1000 različnih nastopov in koncertov. Da izvedbe številnih uspešno zvedenih skladb ne bi utonile v pozabo, so sklenili, da jih bodo zapisali na zgoščenke. Teh se je v vseh letih nabralo devet.

Kulturnem domu Božiči, jih je namreč čakalo tekmovanje Zvez slovenskih godb v Krškem.

Phalni orkeseter je program obogatil z naslednjimi skladbami:

- Yorkshire ballad, Jamesa Barnsa,
- Slavnostni uverturi Janija Goloba,
- Rikudim, Jan van der Roost
- Persis Overture, James Hosay,
- Hotline in Roblek.

Na odru se je orkestru z dvema točkama pridružila Osnovna šola Aleša Beblerja Primoža Hrvatini. Predstavili so se otroci prvih treh razredov, ki so zapeli pesmici, Hruška Debeluška in Huda Mravljica. Nato je mladinska pevška skupina z dekletki iz petega in devetega razreda zapela pesmi glasbene skupine Pepel in kri - Dan ljubezni ter nekoliko novejšo skladbo pevke Ditke - Ne bodi kot drugi. Skupini sta nastopili pod mentorstvom Igorja Smolnika.

Nato so oder zavzeli otroci Osnove šole Oskarja Kovačiča Škofije. Pevski zbor so sestavljali učenci tretjih, četrth in petih razredov. Za koncert so pripravili tri pesmi, in sicer Pustite nam ta svet avtorja Vlada Kreslina, slovensko zimzeleno Zemlja pleše in pesmi iz filma Gremo v kino. Zadnji venček so pripravili skupaj s Pihalnim orkestrom in obiskovalce popeljali skozi zgodovino slovenskih mladinskih filmov. Zbor deluje pod vodstvom Tilna Božiča.

Tekst: Mirjana Topić; **Fotografija:** Livija Kren

Ne veš kaj podariti svojim ljublim za praznike?

Kaj pa če podariš ČAS?
ČAS za sprostitvev...
ČAS za umirjenost...
ČAS ZASE!

DARILNI BONI za masaže in ostale storitve so ravno vse to! Dobiš jih v

Somnium Spa

Izreži ta kupon in si pridobi **10% popust** ob nakupu prazničnih darilnih bonov!

INFO: SOMNIUM SPA
 Ankaranska cesta 7, Koper
031 817 472
 spasomnium@gmail.com

Pidočiada 2023

V organizaciji KS Hrvatini se je 12.8.2023 na bali-narskem igrišču v Hrvatinih že drugič odvijala Pidočiada. Ob 16. uri se je pričelo tekmovanje v kuhanju pidočev, v katerem je sodelovalo 7 ekip. Ekipe so imele na voljo 2. uri časa in so lahko pripravile različne jedi iz pidočev. Komisija je ocenjevala pripravljene jedi iz več vidikov; vonj, okus, izgled ... Okušali smo lahko izredno dobre jedi, na koncu pa smo razglasili uvrstitve. Tretje mesto je zasedla ekipa Roza Pinki, drugo mesto Čifeki, prvo mesto pa Žerjal Brothers. V večernih urah je ekipa Pidočiada 2023 pripravila 110 kg pidočev na buzaro, za glasbo pa sta poskrbela Stevo Vujić in Damjan Caharija, seveda tudi brez lokalnih glasbenikov, ki so zagodli na harmoniko in kitaro ni šlo! Zahvala gre tudi Mariji, ki je točila hladno pivo in ostale napitke. Se vidimo drugo leto! Sponzorji prireditve: Mesnica Ave, Okusi morja d.o.o, Niko d.o.o., Vina Hrvatini, NK Galeb Ankarani, Marjetica Koper d.d..

Tekst: Aleš Rotar; **Fotografije:** Milan Rutar

PALETA LITERARNIH BARV

V naši krajevni skupnosti vedno znova spletamo nove in utrjujemo stare vezi. Tokrat smo moči združili z Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper. Skupaj smo pripravili dva literarna večera, ki hkrati napovedujeta obujanje zanimivih in kakovostnih vsebin v našem Kulturnem domu v Božičih. Pridružila sta se nam avtorja poezije domačin Vasja Klun in Tom Veber.

Vasja Klun

Vasja je umetnik, ki literarno ustvarja že od najstniških let, se izraža predvsem preko poezije, svoje misli pa občasno vtke v glasbena dela. Ideje črpa iz resničnih ljudi in dogodkov, s čimer želi sporočiti, da je svet kompleksnejši, kot se nam včasih predstavlja. Na literarnem dogodku je predstavil svoj knjižni prvenec *Poezija Vol. II (2016-2021)*.

Tom Veber

Tom je predstavil pesniško zbirko *Do tu sega gozd*, ki je nastala v času, ko so temeljne človekove svoboščine in pravice ogrožene in zamejene. Utesnjenost in iskanje poti za dostojno življenje v temelju določata

njegov pesniški glas, ki pravi »lahko se premikam / lahko sem svoboden / pa čeprav / le od meje do meje«. Tom Veber je sicer pesnik, performer, vizualni umetnik, urednik in kulturni producent, samozaposlen v kulturi in večkratni prejemnik JAK-ove štipendije za perspektivnega ustvarjalca na področju leposlovja.

Tekst: Tina Saražin; **Fotografija:** Mirjana Topić

KAR SEJEŠ TO ŽANJEŠ: Narava in njena moč

Spoštovane krajanke in krajani!

Koledarsko leto se približuje h koncu in če se obrnem čez ramo nazaj, pogledam našo pot, me prešine naš slovenski pregovor; KAR SEJEŠ, TO ŽANJEŠ. Imam

občutek, da smo malenkost slabo sejali, a kljub temu moramo letino požet.

Poletje 2022 je Slovenijo zaznamovalo s hudimi požari v naravnem okolju. Mati narava nam je namignila, da se do nje obnašamo mačehovsko, ni pa vedno kriv le človeški faktor. Zaradi izredne suše, se je nad Krasom razplamtel požar kakršnega nismo doživeli že dolgo. Zagorelo je 15. julija 2022. Z ognjenimi zublji se je skoraj 15.000 prostovoljnih in poklicnih gasilcev cele Slovenije borilo vse do 31. julija 2022. Požar je zajemal 3700 hektarjev površin. Narava ima neverjetno moč. Komaj smo se malenkost pomirili od naporov na Krasu, so naši pozivniki že klicali na pomoč 9. avgusta 2022. Zagorelo je na območju Socerba in Ospa. Čeprav utrujeni in še polni vtisov »velikega požara«, smo se zbrali in celotna zveza s pomočjo vojske, civilne zaščite in policije je stopila skupaj. Burji navkljub in težavam dobave požarne vode nam je tudi ta požar uspelo omejiti in nato zadušiti. Kljub temu da požar ni razvil velikanske moči, je povzročil ogromno škode na približno 15 hektarih površine. Borilo se je več kot 120 gasilcev.

Človek seje in tudi žanje. Neodgovorno pripravljanje kulise za fotografijo lepega sončnega zahoda v naravi

je izzvalo nov požar. Torek, 7. februar, 2023 - pozivnik znova javlja intervencijo. Gori na območju Rakitovca! Od sprejemnega mesta v PGD Rakitovec smo se z vozili podali po strmem in zelo težko prevoznem terenu. Že od daleč smo opazili linijo požara, ki se je razprostirala po celotnem pobočju hriba. Bilo je zadušljivo in težko smo dihali v gostem dimu, ki se je valil proti nam. Zaradi izjemno močnega vetra je požarno črto premikalo izredno hitro, vozila smo morali neprestano predstavljati. Med delom na požarih je navadno peklensko vroče. Tokrat temu ni bilo tako. Zunaj je termometer pokazal -7 stopinj, zmrzovalo je! Gasilci smo se srečali s svojim največjim strahom, zmanjkalo je vode! Med požarom je pričela voda zmrzovati v ceveh, na priključkih, v ročnikih, vozila so bila popolnoma onemogočena. Gasilec ni preostalo drugega, požara smo se lotili na starinski način. Gasili smo z metlami. Ne, nismo pometli ognja pod preprogo. Poteptali smo ga s požarnimi metlami in zadušili

s tistim, kar ima ogenj najraje, z zrakom. Posredovalo je okoli 150 gasilcev iz poklicnih in prostovoljnih enot, na pomoč so priskočili tudi gasilci iz hrvaškega Buzeta.

Po zimskem požaru na Rakitovcu je sledilo precej mirno obdobje, ko večjih intervencij ni bilo. Narava je spet udarila po nas 4. avgusta, ko je nad Slovenijo stresla neskončne količine dežja. Prizadeti sta bili dve tretjini slovenskega ozemlja. Najhujša naravna nesreča v zgodovini Slovenije.

Najhuje je bilo v predgorjih Julijskih Alp - od Idrije preko ljubljanske kotline, pa vse do Koroške. Ocenjujejo, da je padlo od 150 do 200 litrov dežja na kvadratni meter. Naše društvo je posredovalo na območjih Koroške in Gorenjske. Delo je zajemalo predvsem čiščenje in pomoč pri prenosu poškodovanih in uničenih osebnih predmetov.

V ponedeljek, 28. avgusta se je nad Istro razbesnelo neurje s točo in strelami. V tistem dnevu je bilo izvedenih več kot sto intervencij. Klici na pomoč so bili predvsem zaradi udorov vode v objekte, tudi nekaj odkritih streh je bilo.

PGD Hrvatini smo bili do poznih večernih ur na terenu, delovali smo na celotnem območju občine Koper in Ankanan. V centru DRAGA smo preprečili večji udor vode v kletne prostore, v mladinskem zdravilišču na Debelem Rtiču smo prekrili streho stavbe, ki jo je poškodovala polomljena veja smreke, podrti drevje je oviralo promet, naše delo pa močan veter in strele, ki so švigale v bližini. S črpanjem vode smo pomagali tudi stanovalcem mestnega jedra in okolice Kopra.

Voda ima neizmerno moč, je gonilo, ki se čez noč lahko spremeni v rušilno silo in pogoltno vse pred sabo. Za nami je izredno težko obdobje, več let zapored človeštvo pestijo težave. Razjedajo našo sigurnost, razjedajo naš občutek varnosti. Pregovor »kar seješ, to žanješ« v tem kontekstu morda zveni temačno, pa vendar se vedno najde nekje zdravo in močno seme, ki lahko reši vsako žetev. Tako je svetel žarek v prihodnosti narave in človeštva vedno prisoten.

Le pogumno naprej!

Na koncu naj vas spomnim. V naše vrste je dobrodošel vsakdo, ki ima željo skupaj z nami soustvarjati in gojiti to lepo slovensko tradicijo - biti prostovoljni gasilec. Tudi otroci od 7. leta dalje so lepo vabljeni, da se pridružijo naši ekipi podmladka. Za vse informacije smo dosegljivi na elektronskem naslovu info@pgd-hrvatini.si in telefonski številki 041/307-308.

Z gasilskim pozdravom,

NA POMOČ!

Tekst: Vit Žerjal, predsednik PGD Hrvatini

Fotografije: PGD Hrvatini

Folklorna skupina OLJKA praznovala 10 let uspešnega delovanja

Folklorna skupina Oljka, ki deluje pod okriljem Kulturnega društva Hrvatini, si prizadeva ohraniti istrsko ljudsko izročilo. Člani Folklorne skupine Oljka smo ljubitelji Istre in istrske kulture, radi imamo druženje, petje, še raje pa zaplešemo. Redno sodelujemo z lokalnimi vrtci in šolami, kjer preko starih otroških iger in predstavitev starih običajev širimo kulturno zavest in prenašamo spomine iz otroštva na najmlajše.

Folklorna skupina je zelo aktivna tudi v lokalni skupnosti. Sodelujemo z lokalnimi društvi, na dobrodelnih prireditvah, udeležujemo se revij folklornih skupin. Ohranjamo številne kontakte tudi s tujimi društvi in pogosto gostujemo v tujini (Italija, Hrvaška in Madžarska). Radi in s ponosom rečemo sami sebi, prijateljem in tujcem

»Lep je naš Miljski hrib«. Pri tem nas upravičeno greje kanček ponosa saj vemo, da govorimo resnico. Lep je ta košček domovine, naseljen z dobrosrčnimi ljudmi od vsepovsod, ki so s seboj prinesli različne kulture, šege in navade, osnovo za ohranjanje in razvoj folklorne.

S svojimi nastopi v mestu Koper in zaledju Slovenske Istre ter v zamejstvu ohranjamo ljudsko izročilo naših krajev in pripomoremo k prepoznavnosti naše kulture in kraja v tujini. V svoje nastope poleg ljudskega plesa, ki zavzema osrednje mesto, vključujemo tudi ljudsko pesem ter nekatere šege in navade, ki so z ljudskim plesnim izročilom smiselno povezane.

Ljudsko izročilo je tista vsebina in oblika ljudskega življenja, ki nastaja v različnih dobah, se spreminja, tudi odmira, ponovno rojeva in gradi sožitje.

Ob deseti obletnici neprekinjenega dela smo v soboto, 30. septembra 2023, v Kulturnem domu Hrvatini priredili kulturno prireditev ISTRA SMO MI z bogatim kulturnim programom, ki so ga dopolnili in obogatili nastopajoči iz vzgojno izobraževalnih ustanov, društev in posamezniki, s katerimi se redno povezujemo, sodelujemo in ohranjamo bogato izročilo naših prednikov. Vključili smo petje, ples, ljudska glasbila, istrsko narečje in dramske vložke ter na ta način poskušali približati istrsko kulturo širšemu občinstvu in tudi mlajšim generacijam. Obiskovalci so si na prireditvi lahko ogledali fotografsko razstavo delovanja zadnjih 10 let Folklorne skupine Oljka, član prve skupine godcev Bruno Crevatin, je v imenu godcev, ki so jo sestavljali zraven njega še Toni Romih, Klavdijo Peroša tre Ivan Valčič, folklorni skupini izročil v spomin in hrambo bum bajs, tipičen istrski instrument.

Vsem sodelujočim, Mestni občini Koper, Krajevni skupnosti Hrvatini in vsem sponzorjem in donatorjem se še enkrat iz srca zahvaljujemo, saj kljub dobri volji in vztrajnosti folkloristov brez njihovega sodelovanja in prispevka prireditve ne bi bilo in upamo, da nam bodo stali ob strani tudi v bodoče. Zato HVALA vsem in vsakemu posamezniku.

Kulturno društvo Hrvatini se s Folklorno skupino Oljka trudi ohraniti bogato zapuščino prednikov. Še posebej v obdobju zadnjih deset let, ko delujemo neprekinjeno in nas niti Covid ni zaustavil. Skupina lahko s ponosom zre v prihodnost, saj ima voljo in je pripravljena trdo delati v upanju, da se nam bodo slej ko prej priključili in naše vrste dopolnili mlajši ljubitelji petja, plesa in igranja.

Deveti tradicionalni pohod v spomin na sokrajana Gregorja Abrama

Pite koniči bistro vodo ...

Prihodnje leto bomo obeležili 70. obletnico premika državne meje na severna pobočja Miljskih hribov po Londonskem memorandumu, podpisanem oktobra leta 1954. To je omogočilo ohranitev izjemne kulturne in naravne dediščine. V sodelovanju s krajevno skupnostjo člani Turističnega društva Hrvatini vsako leto ob svetovnem dnevu hoje, po teh poteh, organizirajo tradicionalni pohod, poimenovan po Gregorju Abrammu iz Premančana. Bil je v vodstvu krajevnih in italijanske skupnosti, ljubitelj gora, ki so nam ga prezagodaj vzele. Letos je turistično društvo moči združilo tudi z občino Muggia/Milje. Skupni cilj je tokrat bil 244 m visok Kaštelir, najvišja točka Miljskega polotoka. Njegov arheološki pomen, ki bi mu lahko rekli »istrska Troja«, je Gregor predstavil v maturitetni nalogi.

Pohodniki so se zbrali v nedeljo, 15. oktobra, pred Kulturnim domom v Božičih. Prejeli so malico in skupina je krenila na krožno pot. Skozi Božiče in Fajte, kjer vidno izginja kulturna dediščina, ostanki pa kličejo po zaščiti, so pohodniki dosegli arheološki park na severni strani Kaštelirja. Skupina se je tu navdušila nad zgodovino in zgodovinskimi dejstvi skoraj dvatisočletne neprekinjene poselitve, ki je botrovala bogatim najdbam (izstopa dvostranski relief Mitrovega kulta). Udeleženci so se ustavili pri nekropoli z več kot 30 najdenimi žarnimi grobovi. Nato so pot nadaljevali proti vasi Korošci/sv. Barbara, kjer se jim je odprl pogled preko Miljskega zaliva do Trsta in ekološko spornih industrijskih naprav, pa vse do vhoda v sotesko Klinšce in Socerba. V vasi so se čudili zanimivim napisom na pokopališču (Danes meni jutri tebi ...) in pri vodnem zajetju, kjer so leta 1902 vklesali v ap-

nenčevo ploščo: Pite koniči bistro vodo, vi pa vodniki bistro vodo. Sledili so modro-belim oznakam planinske poti Vertikala in se po senčnem pobočju spustili v Milje. Velik strošek ogleda arheološkega muzeja je skrajšal ogled mesta in pohodniki so se povzpeli na Premančan. Pričakal jih je Gregor Likar, eden najboljših izdelovalcev likerjev pri nas. Poskrbel je za pokušino svojih, mednarodno nagrajenih izdelkov in drugih domačih dobrot. Ob zaključku pohoda smo tradicionalno položili cvetje na Gregorjev grob in se obvezali, da se vidimo čez leto, na jubilejnem, desetem srečanju.

Tekst in fotografija: Franc Malečkar

Iz Društva upokojencev Hrvatini

Društvo upokojencev je organiziralo in izvedlo naslednje dogodke:

- enodnevni izlet v Metliko meseca aprila, udeležilo se ga je 50 članov,
- piknik pred KD Božiči meseca junija z udeležbo 70 članov,
- 3-dnevni izlet v Stubiške toplice z udeležbo 50 članov,
- tradicionalno martinovanje ob martinovi večerji, s srečelovom ob prijetnih zvokih ansambla Trio Fortuna, ki se ga je udeležilo 75 članov.

Željko Šafhalter, predsednik Društva upokojencev Hrvatini

TURISTIČNO DRUŠTVO HRVATINI

Nonina žlica

V septembru se je na Škofijah odvijal kulinarčni dogodek z imenom Nonina žlica. Na dvorišču krajevne skupnosti Škofije so se različne skupine pomerile v kuhanju enolončnic. Turistično društvo Hrvatini na čelu z Dorjano se je odločilo skuhati odlične in okusne bobiče po domače. Ko je napočil čas ocenjevanja, so vse skupine morale iz rok izpustiti žlice in počakati na komisijo. Prva tri mesta so nagradili, vsi ostali udeleženci pa so dobili diplomo in manjšo nagrado.

Sladka Istra

Letošnja Sladka Istra je bila letos nekoliko drugačna, saj so v koprski občini dogodek poimenovali Altroke Sladka Istra. Spremembi imena je sledila tudi sprememba programa, saj so se ljudje poleg sladkanja razveselili tudi slanih jedi. Sladko pecivo smo za Altroke Sladko Istro pripravili tudi v Turističnem društvu Hrvatini.

Kmetijski sejem

Kot vsako leto se je tudi letos Turistično društvo Hrvatini udeležilo tradicionalnega dogodka, Dnevi kmetijstva slovenske Istre, kjer smo prodajali sladko pecivo, ki je bilo pripravljeno izpod pridnih rok naših članic.

Krajane in krajanke KS Hrvatini vabimo, da se včlanijo v Turistično društvo Hrvatini. Vsi, ki imate kakšno novo idejo, željo po sodelovanju in druženju ter organiziranju delavnic, vabljeni.

Tekst in fotografija: Mirjana Topić

Delovno srečanje – priprava razvojnega dokumenta za področje turizma za MOK do leta 2030

V mesecu oktobru je v zadružnem domu v Sv. Antonu potekalo delovno srečanje na temo priprava razvojnega dokumenta za področje turizma za Mestno občino Koper do leta 2023. To je bil zadnji sklop delovnih srečanj, na katerega smo bili vabljeni predstavniki krajevnih skupnosti Bertoki, Dekani, Pobegi-Čežarji, Sv. Anton in Hrvatini. Na srečanju so bili prisotni predstavniki Zavoda za mladino, kulturo in turizem Koper ter podžupanja Mateja Hrvatin Kozlovič. Predstavili so nam namen razvojnega dokumenta, s katerim želijo izdelati razvojno zasnovo mesta in podeželja s ciljem oblikovanja enotne blagovne znamke.

Pri pripravi tega dokumenta so poskušali zajeti in upoštevati več dejavnikov, in sicer potenciale posamezne krajevne skupnosti (njenih naravnih, zgodovinskih, turističnih znamenitosti in podobno), različne ponudnike turističnih in gostinskih storitev (nastanitvene obrate, vinarje, oljkarje ...), okoljske danosti in omejitve posamezne KS z vidika demografskih sprememb, ranljivosti okolja in ohranjanja kulturne dediščine.

Namen tega dokumenta je poleg doseganja večje prepoznavnosti naše turistične destinacije tudi celostna obravnava različnih dejavnikov, ki naj bi vplivali na okolju prijazen in trajnostni razvoj, povezovanje med različnimi ponudniki ter bolj enakomerno porazdelitev turistične

obremenjenosti obalnega pasu z vključevanjem zaledja. Poleg tega je cilj dokumenta iskanje rešitev in idej za razširitev turistične sezone iz poletnih mesecev na celo leto.

Vsaka krajevna skupnost je predstavila svoje potenciale in omejitve. Potencial naše krajevne skupnosti je v zgodovini, in sicer v kamnolomih, kaštelirju in romarskih poteh, po katerih je bil kraj znan v preteklosti ter vinarški in oljkarški dejavnosti, ki jo ima kraj danes. Naš potencial je tudi lega, pohodne oz. sprehajalne in kolesarske poti z razglednimi točkami ter tesna povezanost s sosednjimi kraji, ki so geografsko povezani v miljski hrib. Ena od naših omejitev je infrastruktura, vsaj v tistem delu, ki čaka na prenavo.

Ob zaključku delovnega srečanja smo se strinjali, da za prepoznavnost kraja lahko za začetek največ naredimo krajanje in krajevna skupnost sami. V povezovanju z drugimi krajevnimi skupnostmi oz. s ponudniki turističnih in gostinskih storitev pa lahko turistično ponudbo vsebinsko zaokrožimo in jo naredimo za potencialne turiste privlačno in zanimivo.

Zato izkoriščamo priložnost in krajanje, ki bi želeli sodelovati pri turističnem oživljanju, vabimo, da pošljete svoje pobude na k.s.hrvatini@siol.net.

Tekst: Lea Marušić Zdravje

GRADBENIŠTVO DEDIĆ

040-577-273

gradbenistvo.dedich@gmail.com

Smo gradbeno podjetje iz Hrvatinov, ki se ukvarja z gradnjo stanovanjskih in nestanovanjskih stavb, rekonstrukcijami, sanacijo objektov, zemeljskimi deli, obrtniškimi deli, z zaključnimi delo v gradbeništvu ipd.

BABIČINI MEHKI MEDENJAKI

SESTAVINE:

- 1,25 kg moke
- 300 g sladkorja v prahu
- 250 g zmehčanega masla
- 2 žlici sode bikarbone
- 5 debelih jajc
- 4 dl medu
- cimet po okusu
- oreščki ali glazura za okrasitev

POSTOPEK:

Med segrejemo in pustimo, da se ohladi. Kasneje ga segrevamo le v primeru, da ni v tekočem stanju, saj ga drugače težko premešamo z ostalimi sestavinami. V posodi zmešamo suhe sestavine: moko, sladkor v prahu, cimet in sodo bikarbono. Nato dodamo maslo, jajca in ohlajeni med. Vse skupaj dobro prenetemo. Maso lahko pustimo v posodi, jo pokrijemo ali zavijemo v folijo in damo za najmanj 1 uro počivat v hladilnik. Pečico segrejemo na 180° C. Na pekač postavimo peki papir. Iz ohlajene mase z rokami oblikujemo manjše kroglice, ki jih malo potlačimo. Nanje posujemo oreščke in medenjaki so pripravljene za v pekač. Na pekaču naj ne bodo naloženi preveč skupaj, saj se med peko povečajo. Pečemo jih največ 15 minut. Pečene in ohlajene lahko po želji okrasimo s slatno glazuro.

Namig: Če želimo pripraviti piškote, lahko pripravljeno maso razvaljamo in z modelčki izrežemo različne figure.

Tekst: Petra Ocvirk; **Fotografija:** Unsplash.

DOBRODOŠLI V MESNI CENTER AVE KOPER

Ulica 15.maja 19

Mojstri mesarji, vas vsak dan pričakajo s popolno ponudbo!

www.ave.si

NAŠ SOSED: IVAN BERLOT - KO SE "OLDTIMER" V SODOBNI SVET ODPRAVI S STARODOBNIKOM

Ivo je eden od najstarejših vaščanov v Barižonih. Pridne in marljive žuljave roke izučenega mizarja, so v dolgi delovni dobi izdelale različno pohištvo in razne lesene izdelke, popravile nešteto vrat, oken in stopnic. Prav tako mu tudi kmetovanje ni tuje, saj se je 10. februarja 1939 v Ajbi pri Kanalu ob Soči rodil v kmečki družini.

Oče Stanko in mama Poldka sta imela poleg Ivana še hčerki Stanko, ki je bila najstarejša med otroki in Ido ter sina Radota. Ko je bil Ivan star 6 let, se je družina preselila v Banat, saj na goriškem po vojni ni bilo dela. V Banatu je bilo veliko praznih hiš, v katere so se preselile številne slovenske družine.

Mladost Ivana Berlota

Slovenski kmetje so v Vršču ustanovili zadrugo Triglav, da so lahko pridelovali in prodajali pridelke. Ponujeni so jim bili boljši življenjski pogoji, poleg služb tudi šolanje. Do 4. razreda so otroci obiskovali slovensko šolo, medtem ko so v gimnaziji morali govoriti srbsko. Ivan se je leta 1956, ko se je njegova družina odločila vrniti v Slovenijo (v Barižone), že učil za mizarja, a zaradi selitve šole ni dokončal. Kljub temu se je v tovarni Stil zaposlil kot poklicni mizar. S šolanjem je nato nadaljeval leto kasneje in ga leta 1958 tudi uspešno zaključil. Po šolanju se je ponovno zaposlil v tovarni Stil.

Ivana je čakala tudi obvezna vojaščina. Dve leti je služil v Skopju v vojaški bolnici. Po služenju vojaškega roka se je vrnil v tovarno Stil. Kasneje se je zaposlil kot vzdrževalec v hotelu Adria Ankaran, kjer je služboval manj kot leto dni. Kot zna v smehu povedati, prelaganje kamnov ni bilo zanj. Zaposlil se je v Stanovanjski skupnosti, kjer je delal v mizarški delavnici. Takrat so popravljali in obnavljali stare hiše za mlade družine. Tam je ostal dobro leto.

Leta 1965 se je kot mizar/vzdrževalec zaposlil v ortopedski bolnišnici Valdoltra. Tu je spoznal svojo ljubezen, Heleno. Na prvi zmenek jo je, kot pravi Helena, 13. 5. 1967, peljal

v Portorož. Poročila sta se leto kasneje in kmalu ustvarila družino s hčerkama Martino in Tanjo. V bolnišnici Valdoltra je ostal do leta 1999, ko se je upokojil.

Duša planinca, ki ljubi starodobnike

Ivan Berlot obožuje naravo in gore. Njegova planinska knjižica je polna pečatov planinskih koč. Včlanjen je bil v Planinsko društvo Koper, kjer so vsako soboto in nedeljo osvajali različne vrhove. Prehodil je celo slovensko transverzalo. Ob 10. obletnici državnosti Slovenije je bil na Triglavu. Tudi danes bi z veseljem planinaril in se družil s prijatelji planinci, vendar mu zdravje tega več ne dopušča. Poleg slovenskih vrhov obožuje svojega starodobnika, zato se je včlanil v društvo Adria Classic Koper. Svojega "oldija" je poimenoval Kanarin, saj je rumene barve. Skupaj z Oplom Kadetom iz leta 1976 sta prevozila mnoge poti in vedno znova našla skrite koticke narave, ki jo Ivan tako obožuje.

S smehom se danes spominja pripetljala, ki se mu je zgodil, ko je šel s prijateljem ribariti. Čoln se je namreč začel potapljati, Ivan pa je imel ravno toliko časa, da mu je uspelo poklicati na pomoč. Ko je ta prišla, sta oba s prijateljem že plavala. Na srečo sta jo odnesla le premočena in premražena do kosti. Čolna nista našla nikoli več.

Skozi življenje je Ivana navduševal tudi šport. Bil je ustanovitelj nogometnega društva Hrvatini. Letnice se žal ne spomni. S pokojnim Rastavcem starejšim sta vzdrževala igrišče. Ivan je z veliko, težko in okorno kosilnico kosil igrišče in okolico. V družbi brnenja kosilnice je prepešal vse od Barižonov pa do Katarine. Pravi, da je bilo kar težko upravljati tako mrcino. Bil je še v rokometnem društvu Hrvatini in kegljal za Adrio Ankaran. Ta naš Ivan, res je bil pravi športnik!

Sosed Ivan, ostani zdrav, vesel in korenit mož! Tvoje veselje so sedaj vnuki in pravnuki, ki te imajo zelo radi. Zdaj je čas za uživanje ob pogledu na koprski zaliv iz Barižonov.

Tekst in fotografiji: Nevija Freljih

ZABAVA, SPROSTITEV, VESELJE, PA TUDI ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE

Zapleši
in
uživaj

Ob misli na ples si predstavljamo zabavo, glasbo in sprostitev. Ko zaslišimo ritme, ki so nam všeč, navadno začnemo spontano poplesavati, kimati z glavo, tleskati s prsti in po taktu z nogami udarjati ob tla. Odzovemo se spontano, brez razmišljanja, prepustimo se. Ne pomislimo pa, da je vse to pravzaprav že ples, gibanje telesa na glasbo. Plešemo torej vsi; tudi tisti, ki so prepričani, da za plesno izražanje nimajo smisla.

To je vodilo tehnike plesa, imenovane SiA ples – Sprostitev in Aktivnost, ki je nastal z željo in ciljem, da ples približamo vsem generacijam. Pridružite se nam lahko popolnoma brez ali s plesnim predznanjem, dovolj je le želja. Poleg plesnega izražanja ob glasbi, se ob SiA plesu sprostimo, zabavamo in poskrbimo za odlično psihofizično kondicijo.

Prav poudarek na psihofizični kondiciji pa SiA plesalci loči od ostalih. Poleg enostavnih plesnih korakov plesalci usvojijo zdravilne in sprostitvene tehnike, ki se jim posvetimo skozi elemente joge, čuječnosti in meditacije.

Enostavni plesni koraki in spontano gibanje spodbujajo izraznost in kreativnost, zdravilne tehnike pa (samo) zdravljenje. Zato se prepustite glasbi, zaplešite, sprostite um in telo, zabavajte se, ustvarite lastni plesni izraz in skupaj s SiA ples ekipo rišite nasmeha na obraz.

Za redni SiA sprostitveni ples v Hrvatinih zbiramo prijave na email naslov: vukovic.jasna@gmail.com

Najdete nas na sia-ples.si

Zapleši in uživaj!

Tekst in fotografija: Mag. Jasna Vukovič, zavod JaSNO, predavateljica in učiteljica plesa in sprostitvenih tehnik

SLEDI NA

Oljkarstvo in zgodovina oljkarstva

*Drevo, rastoče v vinskem bregu,
lepó rastoče v belem snegu,
oj drago oljkovo drevo,
pozdravljam te srčno, srčno!*

Simon Gregorčič

Oljna olja iz Slovenske Istre sodijo med najboljša že zaradi posebnega sredozemskega podnebja, v katerem oljke najboljše uspevajo. Zmleti in stisnjeni plodovi dajo olje, ki je znano po aromatičnih in zdravnih lastnostih.

Oljko so v naše kraje pripeljali Feničani, najprej kot okrasno rastlino. Kasneje se je gojenje oljke za pridelavo olja razširilo iz Palestine in Grčije proti obalam Jadranskega in Tirenskega morja ter preko Istre v srednjo Italijo do južne Francije, Španije in Alžira. V Slovenski Istri je bilo oljčno olje prisotno že od antike (Grčija). Razširitev oljkarstva v Istri pa so omogočili Rimljani z načrtnim sajenjem oljk, postavitvijo takratnih oljarn in skladišč s kamnitimi sodi ter amforami za transport. Takrat je v Istri postala proizvodnja oljčnega olja glavna dejavnost. Istra je bila v času rimskega cesarstva zelo razvita kmetijska pokrajina. V času Beneške republike je oljkarstvo doživelo velik kakovostni napredek.

V zgodovini oljkarstva je pridelovalcem oljk velikokrat zagodla narava z zmrzaljo. Najhujše pozebe so bile v letih 1887, 1914 in 1929. Tako se je oljkarstvo precej zmanjšalo in nekaj let stagniralo. Ob koncu 19. stoletja si je oljkarstvo pri nas opomoglo in se razvilo do te mere, da je bila v vsaki večji vasi torklja - oljarna. Zmogljivost je bila sicer zelo majhna, nekje od 200 do 400 kg oljk na dan. Mleli so z mlinskim kamnom in stiskali s prešo.

Leta 1985 je naše oljčnike ponovno prizadela pozeba, po kateri so žive ostale sorte istrska belica, leccino, frantoio in pendolino. Takratno Društvo oljkarjev slovenske Istre je poskrbelo za obnovo, povečanje nasadov in pridelka, za strokovna svetovanja ter ocenjevanje kakovosti olja. Leta 1988 je s finančno podporo občin in države prišlo do pospešenega razvoja oljkarstva. Obnove so trajale do leta 1996 (cca 60 ha letno). Istega leta je prišlo ponovno do pozebe, ki pa je prizadela predvsem mlade oljčne nasade.

Slovenska pridelava oljčnega olja je v primerjavi z drugimi državami pridelovalkami v Evropi po količini zelo majhna, dosega pa visoko kakovost. Samo na Miljskem hribu imamo številne pridelovalce oljčnega olja, ki dosegajo visoko kakovost oljčnega olja in so prejeli priznanj in plaket kakovosti.

Miljski hrib je poraščen z oljko in oljčnimi nasadi. Kamor seže pogled raste oljka; veliki nasadi, manjši nasadi in seveda oljka raste tudi pred vsako hišo. Obrezujemo in čistimo jo dokaj zgodaj spomladi, od februarja pa do konca aprila. Tako odprta krošnja dobi več svetlobe in zračnosti za boljšo in kakovostno rast. Oljka cveti v maju ali juniju, odvisno od vremenskih razmer. Je samoopraševalka, v pomoč pri opravljanju ji je veter. Nekatere sorte potrebujejo za boljšo oploditev v bližini tudi moške rastline. Oljka potrebuje sonce in zmerno vlago, saj ji izrazita sušna obdobja ne denejo dobro. Nekateri pridelovalci so zato postavili namakalni sistem. Kljub vsemu oljka sušo dokaj dobro prenaša, saj prihaja iz toplih krajev (Palestina, Grčija), vendar pa za preživetje v sušnih obdobjih posrka vodo tudi iz plodov. Za soncem pride dež, s pomočjo katerega se mogočno drevo ponovno »pokončno postavi« in nahrani plodove, da so spet lepi in okrogli. Oljka je dovzetna za razne bolezni in škodljivce.

Oljke obiramo v pozni jeseni, vendar pa se zadnja leta dogaja, da jih mnogi obirajo že v septembru. Mnenja o pravem času za obiranje so pri oljkarjih različna. Včasih je veljalo nenapisano pravilo, da se oljke obirajo po 29. novembru. Obiranje oljk je za večje pridelovalce praznik, saj se takrat zbere vse sorodstvo, prijatelji in znanci. Iz vseh okoliških oljčnikov je slišati živ žav in zvok električnih grabelj, s katerimi si oljkarji pomagajo pri obiranju oljk z drevesa. Ob tresenju grabelj oljke popadajo na nastavljene mreže na tleh, iz mrež pa se jih pretrese v zaboje in vreče. Potrebno jih je prečistiti odvečnega listja in vejic ter nato take odpeljati v oljarne. Klasičnega ročnega obiranja brez grabelj, kot so ga poznali včasih, ni več.

Torkelj - oljarn sicer na našem hribu ni, je pa najbližja v Moretinih. Oljčno olje se pridobiva z mehansko pridelavo oljk, hladnim stiskanjem do 27 stopinj Celzija in tako pridelano ohrani vse biološko aktivne snovi, ki olju povečajo obstojnost in kakovost. Olje zadiha, zadehti in zadiši po sadju in zelenih jabolkih. Za moj okus je najboljše olje iz mešanih sort, ker je bolj blagega okusa. Za tiste, ki imate radi pikanten in oster okus oljčnega olja, je primerna sorta istrska belica.

Oljke (olive) se lahko vlaga v slanico ali olju. To je dolgo trajen in zapleten postopek. Ko pa »ratajo« so nebeško dobra priloga k siru in raznim narezkom, izboljšajo pa lahko tudi marsikateri recept.

Oljčno olje se zaradi številnih aktivnih snovi uporablja tudi v kozmetiki in zdravilstvu.

Srečno vsem, predvsem pa pridelovalcem oljk. Naj bo dobra letina!

Tekst in fotografija: Nevija Freljih

Spoštovane in spoštovani!

Šola je javna ustanova, v kateri učenci sistematično pridobivajo znanje in je hkrati prostor sobivanja, pridobivanja socialnih veščin, povezovanja, sodelovanja, druženja, vrstniških interakcij, tudi konfliktov, igre in skupnega preživljanja prostega časa.

Naj nas vse, ki skrbimo za otroke, povezujejo dobre misli, pozitivne zgodbe in dobro sodelovanje.

V pričujočem Listu iz šolskih klopi boste našli nekaj naših aktivnosti s konca minulega ter tekočega šolskega leta, kjer so učenci lahko razvijali svoje zmožnosti ter hkrati privzgjajali občutek za druge in odgovornost do skupnosti, katere del so.

Želim vam prijetno branje.

Ravnateljica: Aleksandra Pobega

Slovo devetošolcev: VALETA

Leto je naokoli in poslovili smo se še od ene generacije. V četrtek, 15. 6. 2023, smo učitelji, tehnično osebje, starši devetošolcev in bodoči devetošolci skupaj preživeli čudovit večer.

Devetošolci so nam pripravili zanimiv program, poln smeha pa tudi solz. Skupaj smo obudili spomine preteklih let, si s solzami v očeh ogledali stare fotografije in video posnetke, sledili so skeči, plesne točke in izzivi za bodoče devetošolce. Prisluhnilni smo tudi govoru ravnateljice Aleksandre Pobega, ki je učencem še zadnjič podelila spričevala ter priznanja. Pripravila pa jim je tudi majhno presenečenje – torto!

Devetošolcem, zdaj že nadobudnim dijakom, želimo veliko uspehov!

Fotografija in zapis: razredničarka Urška Ule

Ištrijanski vesoljčki

Skupina učencev iz OŠ Hrvatini, imenovana »Ištrijanski vesoljčki«, je v šolskem letu 2022/23 sodelovala na natečaju Moon Camp Discovery.

Projekt izvajata ESA in Airbus Foundation v sodelovanju s podjetjem Autodesk. Z inovativnimi učnimi pristopi izzove učence in dijake, da s pomočjo programov za 3D-oblikovanje ustvarijo naselje na Luni. Pri tem se učijo iz izkušenj in izvajajo znanstvene poskuse ter spoznajo življenje astronautov in pogoje za življenje na Luni.

Učenci so pri računalništvu s programom Tinkercad izdelali svojo vesoljsko bazo. Baza je oblikovana v obliki sidra in vsebuje vse za udobje svojih astronautov. Svoj izdelek so objavili tudi na spletni strani Evropske vesoljske agencije ESA.

Bazo si lahko pogledate na spletni strani: <https://mooncampchallenge.org/discovery-gallery-2022-2023/details/22239/>.

Čestitke vsem članom skupine za izjemen izdelek.

Model so izdelali Nejc B., Nik P., Andrea B., Urban K. in Thana E. F.

Fotografija in zapis:
mentorica Danjela Gustinčič

ZAKLJUČNA PRIREDITEV in DAN DRŽAVNOSTI

Ob koncu šolskega leta in obeležitvi Dneva državnosti so učenci in učitelji OŠ dr. Aleš Bebler - Primož Hrvatini pripravili zaključno prireditev in skupaj »skočili v poletje«. Na prireditvi so učenci staršem pokazali svoje različne veščine. Predstavili so se kot pevci, glasbeniki, igralci in pa tudi športniki. Nastopali so prav vsi učenci od prvega do osmega razreda, ravnateljica pa je pripravila spodbuden govor za učence, starše in tudi učitelje.

Sedmošolci med nastopom.

Zaključna prireditev je potekala na prenovljenem šolskem igrišču in bilo je vsem v zadovoljstvo videti napolnjena sedišča in stojišča. Po zaključni prireditvi je na šolskem igrišču sledilo druženje, zabava in sladkanje na šolski tržnici, kjer so učenci, učitelji, starši in člani Gasilskega društva Hrvatini pripravili različne dobrote in igre. Starši so prinesli sladice, otroci so jih na stojnicah prodajali, gasilci so pekli palačinke, učitelji pa so vodili igre. Tako smo se na vroč ter sončen poletni večer z velikim veseljem in zadovoljstvom poslovili in odpravili na zaslužene počitnice.

Fotografija in zapis: koordinatorica Leda Petra Pitamic

Teden otroka kot projektni teden z naslovom: »TU SMO DOMA«

V okviru letošnjega projektne teden, ki se je odvijal v začetku oktobra, so se učenci na različne načine seznanjali z domačo pokrajino.

Z nizom raznolikih aktivnosti so tako na pohodih spoznavali domačo pokrajino in njeno biotsko raznovrstnost, pripravljali okusne domače jedi, izdelovali zgibanke o Hrvatinih, se seznanili z življenjem in delom narodnega heroja in politika dr. Aleša Beblerja - Primoža, po katerem nosi šola ime, literarno poustvarjali, sodelovali v različnih delavnicah z namenom ozaveščanja o zdravju, zasvojenostih s spletom in spletnih prevarah ter in se prepustili likovni terapiji.

Učenci so preživeli pester teden ter se ob tem tudi veliko naučili, nastalo pa je tudi veliko zanimivih izdelkov.

Učenci so se podali na pohod po domači pokrajini. Pot jih je vodila čez Miljske hribe. Mlajši so se odpravili na pohod po Beblerjevi poti, starejši pa so šli do Resslovega gaja, kjer so opazovali biotsko pestrost, po poti pa še kulturno krajino in njene znamenitosti.

O Hrvatinih so nastale zanimive »turistične zgibanke«, učenci pa so se tudi seznanili z življenjem in delom Aleša Beblerja - Primoža. Nastali so plakati ter njegovi portreti in doprsni kipi.

Učenci so spoznavali tudi domačo kulinariko. Zbirali so tradicionalne recepte in se nato še sami preizkusili v vlogi kuharjev.

Po šolskih hodnikih je dišalo po kroštolah, svežem kruhu in fritaji. Zbrani recepti bodo učencem služili kot podlaga za kuharsko knjižico, ki je že v pripravi.

Fotografije: arhiv OŠ Hrvatini

HRVATINI, MOJ KRAJ

*Hrvatini so majhni,
a vselej prelepi,
od nekdanj se tukaj
godijo potepi.*

*Kljub majhnosti svoji
se vsako jutro kraval godi,
saj v vsaki hiši mama
na otroka kriči.*

*Hrvatini so razviti kraj,
saj imajo gostilno, gasilski dom
in kulturni raj!*

*Zraven mesta Koper je
in če treba, vanj se gre!*

*V Hrvatinih tudi gozdovi so,
v Resslerov gaj radi zahajamo,
v gozdu se sprostiš
in se do potankosti umiriš.*

*To je bil opis Hrvatinov,
to je kraj naših najlepših spominov!
Pozabil ga ne bom nikoli,
tudi ko bom nekje okoli.*

Blaž Kocjančič in Nej Matko, 7. c

Pesem je nastala v okviru literarne delavnice.

Delavnice za nadarjene in prizadevne učence

Za nadarjene in prizadevne učence smo 29. in 30. septembra pripravili dvodnevne delavnice v okviru projekta **POD MORJEM OKOLI SVETA**. Projekt je bil sofinanciran s strani Mestne občine Koper v okviru mladinskih raziskovalnih projektov. Na delavnicah se je učencem predstavil Andrej Voje, ki se je potapljal po vsem svetu in v vseh morjih ter oceanih sveta. Učencem je v filmih in slikah ter s svojimi dogodivščinami prikazal svet v morju.

Naslednji dan so učenci ustvarjali v likovnih in kiparskih delavnicah, ki sta jih vodila naša likovna pedagoga Vasja Nanut in Ervin Pregelj.

V okviru projekta **POD MORJEM OKOLI SVETA** smo 13. oktobra učenci izvedli še dan na morju, kjer smo z ribiško barko prepluli slovensko morje. Učenci so se seznanili s poklicem ribiča, morskim življenjem v njem ter geografskimi in naravoslovnimi posebnostmi našega morja.

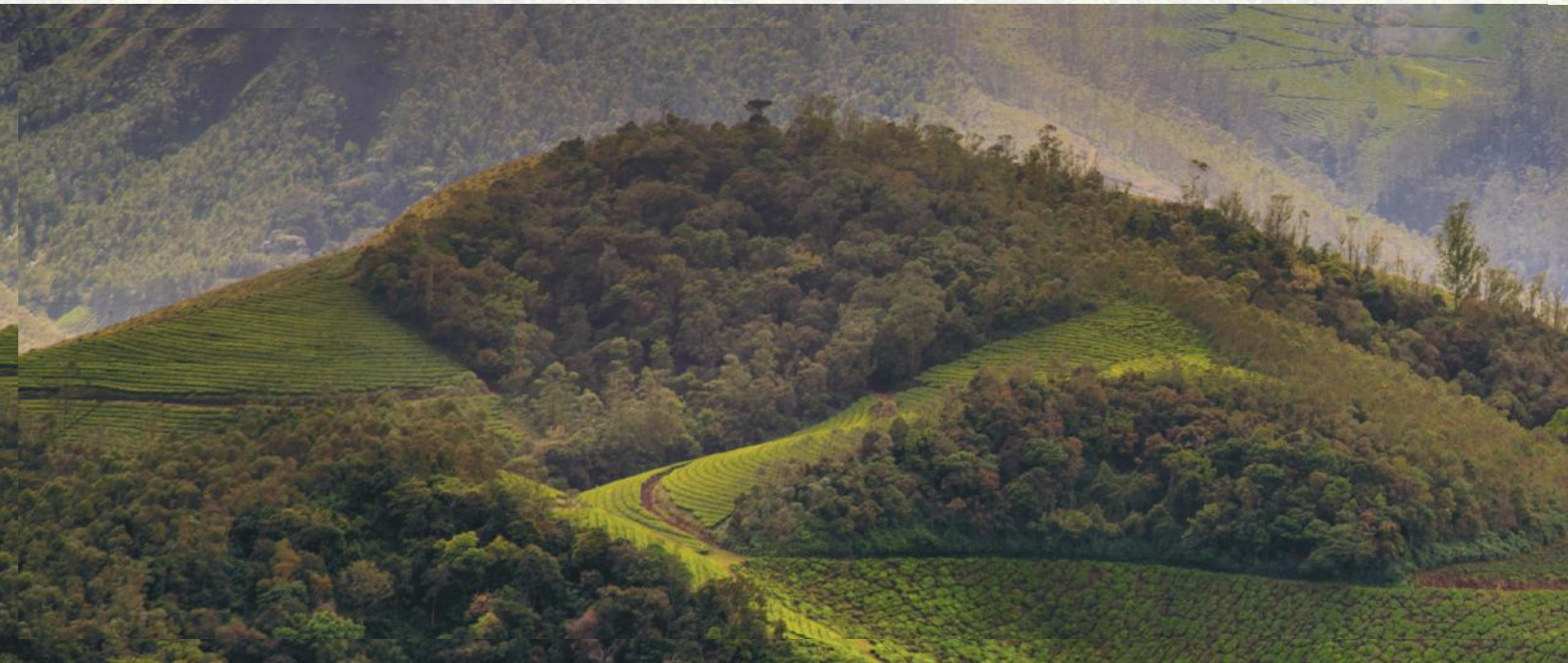

Učenci uživajo v vožnji z ladjico.

Fotografija in zapis: koordinatorica Jasmina Peternelj

Prispevke učencev in učiteljev zbrala in uredila Mateja Tomažič Jacak.

INDIJSKA PAVJA PAHLJAČA

Obdila je polnoč, a bila sem še budna. Velika potovalka, manjša potovalka in nekaj kilogramov težak nahrbtnik s fotoaparatom, objektiv in osebnimi dokumenti so že bili v avtu. Noč, ko sem štartala, je bila hladna, v duši pa toplina zaradi potovanja v južno Indijo. Start Kolomban – Ljubljana – Dunaj – Varšava – Delhi – pristanek Chennai (ali Madras). Utrujena, neprespansa, omotična, pomečkana. Moja radovednost in želja ponovnega srečanja z Indijo je vse to prenesla.

Indijo (južno) bi lahko poistovetila z impresivno obliko svetega gledališča, ki se zrcali z univerzalnim bojem med znanim in neznanim, dobrim in zlim, med prestižem in revščino, verskimi prepleti (hinduizem, budizem, džainizem, krščanstvo, islam, judovstvo) in svetimi živalmi. Sveta ptica v Indiji je pav in njegova peresa so že iz davnine močan in mističen simbol zaščite, plemenitosti, prepoveda, modrosti in sreče v različnih kulturah sveta. V Indiji je pav povezan z bogom Indra, ki je eden glavnih in najstarejših bogov v hindujski veri. Indra je bog neba, gospodar groma in bliska, daje dež, plodnost zemlji in vodo reki. Za Indijo in njeno 1,4 milijardno prebivalstvo so plodnost zemlje, voda, dež izrednega pomena, saj je vsa ta usta treba nahraniti. Pav se pojavi tudi v kulinariki in kralj vseh uličnih jedi v Indiji je Pav Bhaji. Okusna jed je tudi Vada pav (testo s kromirjevim pirejem), pa še kakšna pavja dobrota ali slaščica se prodaja, vendar je nisem okusila.

Kdor je obiskal južno Indijo in videl čajeve plantaže v Munarrju (mesto nad gorovjem zahodnih Gatov) je gotovo dobil asociacijo na pava in njegovo pahljačo z nešetimi očmi. Kljub temu naš prvi postanek ni bil na čajevih plantažah v Munarrju, temveč na letališču Chennai. Chennai je šesto najbolj naseljeno mesto v Indiji, ki mu pripisujejo 8 milijonov prebivalcev. Občutki v velemestu – vznemirljivi. Moje oči so bile, kljub večurni vožnji do

Chennaia, dovolj bistre za ogled, še posebej 250-tonskega nepremakljivega, lebdečega granitnega balvana (krogla) in ob morju granitne poezije vklesanih podob.

Južno indijske poti so nas vodile do kavni in čajnih plantaž, v Nilgirske visokogorje, kjer so nas z vrha gore opazovale gorske koze, v nasade kardamoma, na lokalne tržnice, obložene s cvetjem in sadjem, v templje in v kraje Pondicherry, Trichy, Mysore, Nacionalni park Nagarhole, Coonoor, Munnar, Thekkady, Narodni park Periyal, turistično naselje Varkala, Allepey, Backwaters, Kochi in kar prehitro se je zgodil let nazaj v Delhi. Delhi nam je postregel 5-urni prometni kolaps, ki me je opomnil, da so v življenju pomembni strpnost, prilagodljivost in vztrajnost.

Naslednjega dne že v ranem jutru prehodimo 1001 stopnico. Med hojo opice kar opletajo okrog naših nog, mi pa jim postrežemo z bananami, da imamo mir pred njimi. Tu pa tam si privoščimo razgled na dolino, mesto in jezero Karanji. Obiskali smo tudi bujni zeleni tropski gozd (Nacionalni park Nagarhole), ki je pred nami skrival bengalske tigre in slone. Dogodivščine nas preplavljajo z najlepšimi občutki in mi smo se v večernem času prepustili ajurvedskim maserkam. Očarana sem bila nad mestom Pondicherry, v katerem so pritegnila mojo pozornost imena ulic, zapisana v francoščini, vse ostalo je v mestu dišalo po Indiji. Mesto je bilo ustanovljeno iz štirih nekdanjih kolonij francoske Indije. Mesto, ki spominja na francosko kolonijo, z lepo urejenimi vrtovi, kokosovimi palmami, templji ... se ob sončnem zahodu prelevi in pokaže drugo plat – brezdomce, ki prenočijo na rivi ob morju. Prizori se dotaknejo srca in v sebi se zahvalim za vse obilje, ki sem ga deležna v prelepi deželi, kjer živim. Pot nas vodi dalje in vedno bliže smo utrdbi, ki stoji na 82 m visokem sklanem osamelcu. Prispevamo v mesto Trichy z največjim delujočim hindujskim

templjem na svetu – Sri Ranganathaswamy. Stala sem sredi tega veličanskega svetišča, obdana s skulpturami, se sprehodila po dvorani s 1000 stebri iz granita.

Bylakuppe golden temple - tibetanski begunci na jugu Indije, nič presenetljivega ali pač? Zelo navdihujoče in za moje občutenje ena najbolj mirnih destinacij. Največje in

v Aleppey. Tu se vkrcamo na čoln za plovbo vzdolž Backwatersa, ki se nahaja v regiji Kuttanad. Prispeli smo na Vembanand, ki je najdaljše sladkovodno jezero v Indiji. Bujna vegetacija, božanski pogledi na riževa polja, slikovita naselja ob jezeru, ptice in perice, sonce, ki se je skrivalo za kokosovimi palmami ... Plujemo. Plovba mi je zelo ugajala, kapetan umirjen z jasnim pogledom. Skok na

najstarejše tibetansko naselje z največ tibetanskimi prebivalci zunaj Tibeta se nahaja na jugu Indije v kraju Bylakuppe. Ob prihodu v "mali Tibet" so nas pozdravile pisane tibetanske zastavice. Tibetanske zastavice pomenijo srečo in širitev dobrobiti vsem živim bitjem. Pogledi so se ustavili na bosih otrocih, na znamenitem samostanu in menihih, kjer vladata red in disciplina. Dotaknila sem se, tako kot ostala množica, velikanškega zvona, pred njim izrazila svojo željo in si šla v notranjost tempelja ogledati zlate kipe Bude, ki odražajo kulturo in bogato dediščino tibetanskega ljudstva.

Varcala – na katero plažo naj zavijem - tja, kjer je zlato ali črni pesek? Na obe, časa je bilo dovolj za igro s soncem, valovi in za fotografiranje. Nad zlato plažo v Varkali se v zrak dviga 80 m visoka lateritna pečina in ta klif slovi kot najboljši na svetu, pa še nacionalni geološki spomenik je.

Vlaga v zraku, znova v avtobusu; ne znam opisati ali je bilo toplo ali hladno, z lepilnim trakom smo zalepili vse ventilatorje, občasni postanki za zeleni čaj in naposled prispemo

kopno, ki je onkraj jezera ponujal riževa polja, ampak takoj za vogalom barke mojo radovednost pritegne ptica. Tako sem sprva mislila. Ni bila ptica, bila je jata rac. Vedno novi pogledi so se mi odpirali vse do večera. Spanje na barki je bilo kot bi bila položena v zibelko. V jutru pa vonj po kavi in nasmeh mladega kuharja boža dušo.

Kochi (beri Koči), mesto, ki so ga imenovali "kraljica Arabskega morja", je bilo od 14. stoletja naprej pomembno trgovsko središče z začimbami na zahodni obali Indije. Leta 1505 so Portugalci ustanovili trgovska pristanišča v Kochiju. Sprehodili smo se po tistem delu Kochija, kjer so kitajske mreže. Ampak tistih sveže ulovljenih rib, ki so jih potegnili iz mrež z muhami vred res nismo kupili.

Svojo potovalko sem napolnila z novo pridobljenim znanjem, kulturo, nekaj lokalnimi običaji. V malo potovalko sem naložila spomine, srce pa je postalo srečnejše in bogatejše.

Tekst in fotografije:

Nives Kačič

DROBTINICE IZ VRTCA SEMEDELA – ENOTE HRVATINI

Vroči in lepi poletni dnevi so minili in počitnice tudi. Otroci so zakorakali v novo šolsko leto, navdušeni ob ponovnem snidenju s prijatelji in tkanju vezi novih prijateljstev, s katerimi se že skupaj igrajo in učijo. V letošnjem šolskem letu imajo v enoti Hrvatini štiri skupine. V prostorih vrtca sta dva oddelka najmlajših - od 1 do 2 let in od 2 do 3 let. V prostorih šole »Aleš Bebler – Primož« sta prav tako dva oddelka, in sicer oddelek otrok starih od 3 do 5 let ter oddelek najstarejših otrok starih od 4 do 6 let.

V mesecu avgustu je nekatere kraje v Sloveniji zajelo močno deževje s poplavami. Zabeležili smo eno največjih katastrof v Sloveniji, ki je vse zelo pretresla in razžalostila. V sodelovanju z Rdečim križem so se v vrtcu pridružili humanitarni akciji, kjer so zbirali toaletne in šolske potrebščine, posteljnino, odeje in oblačila. Vsem, ki so darovali, se v vrtcu iskreno zahvaljujejo.

Evropski teden mobilnosti

Ob Evropskem tednu trajnostne mobilnosti so na temo »Varčne poti« otroke in starše spodbujali k spreminjanju potovalnih navad in posledično k zmanjševanju motoriziranega prometa v okolici vrtca. Z izvajanjem projekta so prispevali k zmanjšanju obremenitev na okolje ter spodbujali gibanje otrok (hojo). V vrtec in šolo je »vozil pešbus« na katerem je bila vedno gneča. Skozi zgodbo in igro o belem zajčku, ki ima zaradi izpušnih plinov umazan in siv kožušček, so otroke spodbujali, da v vrtec prihajajo na čim bolj trajnosten način - le tako bo zajčkov kožušček znova bel in sijoč. Večini otrok je to uspelo. Ponosni in pozitivno presenečeni so bili, ko so za uspešno sodelovanje prejeli nagrado - odsevna telesa oz. »kresničke«. S projektom so v vrtcu dobili svoj glas in pristojne opozorili na nevarne poti v okolici. Podali so tudi nekatere predloge za izboljšanje prometne varnosti. Oddelek najstarejših otrok je sodeloval na prireditvi v Kulturnem domu Hrvatini ob 10. obletnici Folklorne skupine Oljka. otroci so oblečeni v

folklorna oblačila zapeli in zaplesali »Izak, Jakob, Abraham« in »Jaz, pa ti, pa židana marela«.

V času priprave na nastop so v skupino povabili nonota dečka, ki je otrokom pokazal zelo staro harmoniko in zaigral nekaj otroških pesmi. Otroci in vzgojiteljice so zraven veselo prepevali.

Teden otroka

Od 2. do 8. oktobra je po celi Sloveniji potekal program Zveze prijateljev mladine Slovenije, ki ga vsi poznamo pod imenom Teden otroka. Letošnja tema je otroke povezovala pod naslovom »Zakaji in zatoji radovednosti«. V vrtcu so se v vseh oddelkih zvrstile mnoge dejavnosti, ki so otrokom omogočale igrivo raziskovanje. Radovedno so spoznavali poklic in opremo gasilcev, kaj nastane z mešanjem vode in različnih snovi (olje, detergent, sladkor, sol, moka), pomagali so zamesiti slano testo, raziskovali, kako mu dodajati barvo in iz njega oblikovali jesenske plodove.

V tednu otroka so se otroci najstarejše skupine razveselili letošnjega prvega izleta v Koper, ko so uživali ob predstavi »Maček Muri išče kroniko«.

V istem tednu so si ogledali še telovadnico Flip in sodelovali pri vodeni vadbi z njihovimi prijaznimi vaditelji. Na koncu so skupaj z vzgojiteljicami zaplesali. Obiskali so tudi Centerekperimentov, kjer so na zanimiv in zabaven način nabrali nova znanja spodročja naravoslovja.

Jesenski sprehod

Na jesenski sprehod so otroci povabili stare starše. Skupaj so se sprehodili do ploščadi pri Gasilskem domu, kjer so zapeli nekaj otroški in ljudskih pesmi. None in nonoti so otrokom nato pokazali, kako so včasih skakali ristanc. Ob zaključku so se vsi skupaj posladkali z jabolkami in se ob tem naučili deklamacijo pesmice »Jabolko«. Popoldne je minilo v prijetnem vzdušju, nonoti so v družbi svojih vnukov obujali spomine na svojo mladost.

Na sprehod s starši pa so se odpravili najmlajši otroci. Opazovali so oljčna drevesa, nabrali nekaj šipka ter zapeli pesmico o ježku. Skupaj so se sprehodili mimo trgovine, proti borovemu gozdičku in po pločniku do vrtčevskega igrišča, kjer so otroci staršem pokazali, kako spretni so pri plezanju in plazenju po igralih. Za konec so se vsi skupaj posladkali s sladko čežano.

Prihaja najlepši čas leta, ko se nam uresničujejo sanje in želje. Vsi si želimo, da bi nam dedek Mraz prinesel zvrhan koš daril, kjer naj bo predvsem veliko zdravja, veselja, miru in sreče. Vsem pa otroci vrtca v Hrvatinih želijo mirno in srečno Novo leto 2024, ki naj bo zapolnjeno z drobnimi čarobnimi trenutki.

Otroci in strokovne delavke Vrtca Smedela – enota Hrvatini

Slaščičarna Renata

TORTE IN PECIVA ZA VSE PRILOŽNOSTI, PRAV TAKO SE PRI NAS LAHKO OKREPČATE Z TOASTOM, OMAMNO KAVICO TER Z OSTALIMI BREZALKOHOLNIMI IN ALKOHOLNIMI TOPLIMI TER MRZLIMI NAPITKI.

NUOVE AVVENTURE AL GIARDINO D'INFANZIA DELFINO BLU DI CREVATINI

Un nuovo anno scolastico è iniziato e i bambini dell'asilo Delfino Blu di Crevatini sono pronti per vivere tante nuove esperienze. Non abbiamo sicuramente perso tempo e dopo il periodo di accoglienza, il 2 ottobre, in occasione della "Festa dei nonni" abbiamo organizzato un incontro presso la baia di Santa Caterina ad Ancarani. Dopo una passeggiata abbiamo assaporato le prelibatezze che i nonni hanno preparato assieme ai loro nipotini.

A chi non piace la musica? Se qualcuno aveva qualche dubbio, dopo aver conosciuto il musicista nonché insegnante di chitarra Dario Viviani, sicuramente avrà cambiato idea. Il maestro Viviani ha intrattenuto e divertito non solo i bambini, ma anche noi maestre. Grande emozione poter cantare tutti insieme accompagnati dalle dolcissime melodie della sua chitarra.

Come da tradizione, dal 2 al 6 ottobre si è svolta la "Settimana del bambino". Numerosi i nostri ospiti che hanno riempito le mattinate all'asilo. Ospiti molto speciali come i gatti Nala e Scar, entrambi di razza Maine Coon, il coniglietto Leo e il pappagallo Kokica. I nostri bambini hanno riempito di coccole soprattutto Nala e Leo che si sono lasciati accarezzare affettuosamente. Ringraziamo la signora Anita che ci ha permesso di scoprire il mondo di questi meravigliosi animali.

Ma non finisce qui. Anche nonna Vera è venuta a trovarci con le sue simpaticissime tartarughe. La settimana è proseguita con tanto divertimento assieme al pagliaccio Frida e al mago YoYo che con i loro giochi di prestigio ci hanno fatto ridere a non finire. La settimana si è conclusa con un altro ospite, la signora Roberta Tuciulli. Un'esperienza particolare, perché scoprire la creta e poter creare con le proprie

mani qualcosa di unico stimola la curiosità e la creatività dei bambini.

Ringraziamo tutti i nostri ospiti per la disponibilità e l'entusiasmo che hanno dimostrato nel fare ciò che amano trasmettendo ai bambini una bellissima energia e dimostrando ancora una volta l'importanza del lavorare in sinergia.

Ci aspettano tanti altri impegni ed attività durante quest'anno scolastico. Ricordiamo i progetti "Beli Zajček - Coniglietto bianco", il progetto Turismo e Asilo e il progetto Piccolo Sole ai quali aderiamo ogni anno.

Abbiamo già concluso uno tra questi. Grazie alla collaborazione con le famiglie che hanno percorso, ognuno nelle proprie possibilità, il tragitto casa - asilo a piedi, oppure cercato di usare l'automobile il meno possibile durante la settimana Europea della mobilità sostenibile, abbiamo affrontato assieme ai bambini e al personaggio mediatore "il coniglietto bianco" vari argomenti come l'inquinamento, la salvaguardia dell'ambiente e non meno importante i benefici

dell'attività sportiva all'aperto.

Approfittando anche delle belle giornate di sole, i più grandi dell'asilo assieme alle loro maestre hanno organizzato una mattina in bicicletta e due camminate orientative nei pressi di Crevatini. Non poteva mancare la tanto attesa visita agli alunni della scuola elementare Pier Paolo Vergerio il Vecchio di Crevatini nonché ai nostri bambini che ora frequentano la prima classe. La mattinata è passata in allegria tra canzoncine, filastrocche e balli.

I bambini e le maestre del Giardino d'Infanzia Delfino Blu di Capodistria - unità di Crevatini

UN PAESE MERAVIGLIOSO

Mia nonna è nata ad Abitanti. La prima infanzia la passò lì, poi si trasferì con la famiglia nel convento dei benedettini ad Ancarano per via del lavoro del padre. Da lì si trasferì ancora a Punta Grossa, dove c'è l'attuale campo della croce rossa ed infine, quando aveva circa 6 anni a Valdoltra dove ancora vive. La famiglia era composta da tre sorelle, tra cui mia nonna, la loro mamma e il papà.

Pur vivendo ad Ancarano i cuori dei loro genitori erano ancora legati al paese natio. Mia nonna trascorreva ogni estate nel paese natale Abitanti, dove aiutava a smuovere il fieno, portava la legna, portava al pascolo le mucche, pescava pesci e granchi nel ruscello e giocava con famigliari ed amici. D'estate si andava in chiesa per la messa nel paese vicino Gradin a circa 4km e tutto a piedi. I bambini erano quasi sempre scalzi.

A carnevale si facevano sagre dove gli uomini si vestivano in maschera ed andavano in giro col carro e fisarmonica a bussare di porta in porta a chiedere uova e luganighe ed infine si facevano delle grandi frittate. Dai 16 anni in avanti, la nonna iniziò a partecipare a queste "sagre" per l'Anno Novo e Pasqua. Le feste si tenevano a Socerga o a Gradin nei locali della scuola. Anche a novembre ci si riuniva per onorare i morti. Si andava al cimitero, era un momento d'incontro tra andati e rimasti. Per Pasqua era uso lanciare delle monete alle uova sode e chi le colpiva le mangiava.

L'ultima festa della quale ha ricordo è quella del primo maggio quando andò a Gradin con l'intera famiglia e fecero una grande cena e i bambini si divertirono sulle giostre. Dopo la guerra, iniziarono ad andarsene tutti gli uomini in cerca di lavoro. Anche lo zio della nonna scappò a Trieste dove restò per 2 anni. Li prese una nave sulla quale viaggiò

per 1 mese fino ad arrivare in Argentina. La famiglia, genitori e fratelli, che si lasciò alle spalle non seppe più niente di lui per molti anni. Dopo 30 anni finalmente scoprirono che era ancora vivo e dove abitava. A quel punto si misero in contatto scambiandosi lettere. Da esse scoprirono che lui aveva sempre scritto lettere alla famiglia che non avevano mai ricevuto perché il datore di lavoro le rubava e buttava via. Lo zio era triste e disperato perché credeva che i suoi fratelli non gli volessero più bene perché li aveva lasciati, alle sue lettere non ha mai avuto una risposta.

Dopo 40 anni tornò in Slovenia come turista a visitare la famiglia. Restò per 3 mesi e raccontò come lui avrebbe voluto lasciare l'Argentina più volte perché là c'era più povertà di qua. Pianse molto, pentendosi della scelta che aveva preso di lasciare il paese natale per l'Argentina. In Argentina ormai aveva una moglie e una figlia così decise di ripartire un'ultima volta lasciandosi ancora una volta il suo anaco natale alle spalle. Non tornò mai più.

Sara Gec

LJUDSKA ZADRUGA BOŽIČI/LA COOPERATIVA POPOLARE DI BOSICI

Po drugi svetovni vojni je bilo v občini Milje zgrajenih pet ljudskih hiš (Case del Popolo). V središču obalnega mesta je bilo Verdijevo gledališče; v "Tappi" (la Tappa), tako imenovani zato, ker je bila tam gostilna, v kateri so se delavci ustavljali na poti z ladjedelnice Felzeghi; iz Korošcev, Čampor in Božičev.

Zgodovine ljudske zadruga Božiči ki leži na Miljskih hribov ni lahko rekonstruirati. Hrvatini so že imeli Ljudski dom, vendar se je leta 1950 pokazala potreba po dodatni točki združevanja in ta zamisel je našla ugodna tla tako v moralnem kot materialnem smislu; zaradi negotove usode STO/STT (Svobodnega tržaškega ozemlja/ Slobodni Teritorij Trsta) so v Božičih zgradili nov Ljudski dom. Ki ga je prevzela Socialistična federativna republika Jugoslavija. In je deloval do leta 1971. Po dolgih letih popolne zapuščenosti, so leta 1992 dom obnovili in popolnoma spremenili njegovo dejavnost.

Zgodovina nastanka vaškega doma

Edini dokument, ki smo ga uspeli izslediti, nam je posredoval profesor Alberto Scheriani, ki je želel to dragoceno beležnico deliti z raziskovalno skupino za Skupnosti. Gre za zvezek, v katerem so skrbno zapisana imena tistih, ki so v letih od 1950 do 1953 darovali denar in prostovoljno delo za gradnjo Doma (Casa del Popolo) v Božičih; delo so opravljali med tednom, po celodnevem delu na ladjedelnicah San Rocco in Felzeghi ter na poljih, pa tudi ob koncih tedna.

V petdesetih letih prejšnjega stoletja je skupina fantov in mož z malo sredstvi, z veliko znanja in volje začeli graditi Vaški dom (Casa del Popolo). V pritličju so bili prostori kluba za popoldansko delo, z gostilno in majhnim gledališčem. Tu so se rodile in razvijale različne dejavnosti, od vaške godbe do tečajev za šivilje, novoletnih in pustnih praznovanj ter predstav v gledališču. Ljudje so se srečevali tudi preprosto za klepet v velikem številu so se vključevali v dagajania.

Na začetku je seznam prvih članov za gradnjo Vaškega doma, na katerem je na robu zapisano plačilo članarine, sestavljen v Soniči 3. junija 1950: Bossi Edoardo, Srelz Giovanni, Crevatin Sergio, Canciani Giordano, Circotta Quirino, Sodnich Giacomo, Crevatin Faustino, Sodnich Mario, Srelz Giuseppe, Ciacchi Italo, Sodnich Luigi, Roici Giacomo, Roici Giuseppe, Roici Felice, Bossi Giovanni, Crevatin Luigi, Scherian Giuseppe, Novel Ruggero, Scherian Augusto, Novel Giacomo, Srelz Antonio, Novel Carlo, Novel Libero, Roici Pietro.

Tekst in fotografije: Etnografska skupina; Skupnost Italijanov Hrvatini

Nel secondo dopoguerra nel comune di Muggia vennero edificate cinque Case del Popolo. Nel centro della località costiera è stata ricavata all'interno del teatro Verdi; alla "Tappa", così detta perché c'era un'osteria dove i lavoratori facevano sosta al rientro dal cantiere di Felzeghi; a Santa Barbara, a Chiampore e a Bosici.

Non è semplice ricostruire la storia della Cooperativa popolare di Bosici sui Monti di Muggia. Crevatini di Casa del Popolo ne aveva già una, ma nel 1950 si sente l'esigenza di un ulteriore punto di unitarietà e tale idea trova terreno favorevole sia da un punto di vista morale sia materiale; per l'incertezza del destino del TLT (Territorio Libero di Trieste) una nuova Casa del Popolo viene fatta sorgere sulla collina di Bosici. Verrà poi inglobata dalla Repubblica Socialista Federale di Jugoslavia, che ne spegne l'attività definitivamente nel 1971, per riprenderla molti anni più tardi, ristrutturata e completamente modificata nel 1992 dopo gli anni di totale abbandono.

L'unico documento che siamo riusciti a rintracciare ci è stato messo a disposizione dal prof. Alberto Scheriani che ha voluto condividere, con il gruppo di ricerca della Comunità questo prezioso quaderno. Si tratta di un taccuino che riporta minuziosamente i nomi di coloro che hanno elargito denaro e lavoro volontario per la costruzione della Casa del Popolo a Bosici dal 1950 al 1953, lavoro che veniva donato durante la settimana, dopo un'intera giornata di lavoro nei cantieri di San Rocco e Felzeghi e nei campi, ma anche nei fine settimana.

Negli anni '50 un gruppo di ragazzi e uomini, con pochi mezzi ma solide conoscenze e grande volontà ha iniziato a costruire ex novo la Casa del Popolo. Al pianoterra si trovavano i locali del dopolavoro, con annessa un'osteria e un piccolo teatro. Qui sono nate e si sono poi sviluppate diverse attività, dalla banda del paese, ai corsi per sarte, si organizzavano veglioni di Capodanno e Carnevale, spettacoli nel teatro, sempre con grande partecipazione della popolazione locale. Ci si ritrovava anche semplicemente per fare quattro chiacchiere in compagnia.

Nelle pagine iniziali troviamo un primo elenco dei soci della Casa del Popolo con annotato a margine il pagamento della quota associativa, redatto a Sonici il 3 giugno 1950: Bossi Edoardo, Srelz Giovanni, Crevatin Sergio, Canciani Giordano, Circotta Quirino, Sodnich Giacomo, Crevatin Faustino, Sodnich Mario, Srelz Giuseppe, Ciacchi Italo, Sodnich Luigi, Roici Giacomo, Roici Giuseppe, Roici Felice, Bossi Giovanni, Crevatin Luigi, Scherian Giuseppe, Novel Ruggero, Scherian Augusto, Novel Giacomo, Srelz Antonio, Novel Carlo, Novel Libero, Roici Pietro.

Vesela skupina prijateljev v ob mizi Vaškega doma v Hrvatinih iz leta 1913, ki je delovala do sredine osemdesetih let 20. stoletja.

Allegra tavolata di amici alla Casa del Popolo a Crevatini, 'la Sala', del 1913 che rimase in attività fino alla metà degli anni Ottanta.

elenco di beni di proprietà della
Cooperativa Popolare di Bovee.

Tondi 26 }
Sedie 156 } No depositi da Valtromini Data
Scaomi 24 } con ricetta 13-10-53

+ 2° resto Giochi Bocce.

1 pullo circa 4 gambali }
16 Bocce, comprese spalliere } di un solo Frassin
1. Anello. } con ricetta 15-10-53.

1 Tenda 10x5 a Tenda Bovee }
Bovee. } con ricetta 15-10-53.

1 Banca di rendita 10 metri a. }
1 Banca con porta e battenti. } di un solo A. Veneda
15-10-53

Mancina, occhio
1. Mancina ed occhio di 20 metri con ricetta
di C. Frassin 15-10-53

Spuntiera
10 Spuntiere
5 Spuntiere con ricetta
1 Spuntiera grande
1 Spuntiera piccola
20 Ormai
21 Fatti
22 12
23 1/4

Tavole 40
24 Impastino
4 Impastino grosso
3 piccoli
25 porta ceneri

Frassin
Vediet Mario
Valtromini
Frassin
Frassin
Frassin
Vediet Mario
Frassin
Frassin

Tukaj je naveden pol seznam opreme v hiši Casa del Popolo ob njenem odprtju.

Lavoro volontario
persone 27. 7. 51

Banzini Giordano 10
Evel Rugeri 10
Veplio Giglio 5
95

fino il licofom.

(Scleriani Giuseppe) 5. pioggi 121
basta con corallo. cor.)
Bassi Giuseppe (Bart) 5. pioggi
basta, e uno ornamento.
da coprire con ornamenti ?

Na teh straneh so opisana potovanja z zasebnimi vozovi, zato so moški poleg delovnega časa sami poskrbeli za prevoz kamena in cementnih vreč s konji in voli do kamnoloma Noghere. Gradnja stavbe je bila končana 27. julija 1951 z "licofom".

Comizio Lavori
scoro fette 8.6-1950

Vediet Mario 5.
Opera Giovanni 5.
Bassi Giuseppe 4.
Furlanini Giuseppe 5.
Evel Carlo 5
Evel Libero 5
Mariano Guerino 4,
Mariano Alfio 4
Bassi Egidio 1
Crevatini Faustino 3.
Vaglio Giglio 3,
Bassi Epi 5.
Crevatini Sergio 2.

X

Stran označuje začetek del za postavitev temeljev; ta dela so trajala do septembra istega leta.

Krajevna skupnost Škofije

Če so bila pretekla leta za našo KS leta setve, je bilo letošnje leto - leto bogate bere. Bili smo priča težko pričakovanemu odprtju nove Osnovne šole Oskarja Kovačiča in prenovljene Dvorane Burja, ki zaokrožuje športno in šolsko infrastrukturo. Marsikomu se je še pred leti novogradnja šole zdela neizvedljiva in preveč ambiciozna, a sedaj imamo na tem območju kar dva izredno sodobna objekta pripravljena na šolsko, športno in tudi medgeneracijsko druženje.

Nova šola je pomenila pravo malo revolucijo, za prenovno športne dvorane pa je bila »dovolj« evolucija, saj je bilo zgradbo, zasnovano in zgrajeno ob koncu osemdesetih let, treba temeljito prenoviti. Tako smo postali podeželski in primestni kraj z edino tako veliko dvorano v širšem istrskem prostoru. Obe stavbi imata pomenljivo ime: osnovna šola Oskarja Kovačiča je poimenovana po narodnem heroju, ki se je zavzemal za vrednote narodnoosvobodilnega boja, dvorana Burja pa nosi ime po hladnem, sunkovitem, po večini suhem severovzhodnem vetru, ki zareže do kosti.

Veseli nas, da smo z vztrajnostjo dosegli dokončanje novega plavskega priključka in novega krožišča na državni cesti Koper - Trst. Čeprav je gradnja priključka trajala veliko časa, smo krajani s končnim rezultatom zadovoljni. Pod cestno telo je postavljeno vse, kar je potrebno za sodobni čas: od glavnega električnega voda, optičnega omrežja, prenovljenega vodovoda, do nove meteorne in fekalne kanalizacije.

Še nekoliko večji izziv je bila gradnja novega krožišča, ki je za nekaj časa celo zahtevala popolno zaporo državne ceste. Sočasno se je namreč obnavljala hitra cesta, kar je med vozniki, predvsem tujimi, povzročilo nekaj zmede. Kljub nastali zmedi pa smo ob pomoči koprskega redarstva, nekaterih svetnikov in neutrudljivega Društva upokojencev promet uspešno usmerjali. Zdaj, ko je krožišče zaključeno, smo na sredino tega posadili stoletno oljko in upamo, da morda že napoveduje gradnjo oljarskega inštituta na Plavjeh.

Z nekaj več težavami se soočamo pri gradnji kanalizacije, ki bo sicer pomembno prispevala h kasnejšemu hitrejšemu razvoju kraja, saj bomo lahko po gradnji le-te končno lahko preplastili nekaj krajevnih cest, ki sedaj čakajo še ta zadnji večji poseg.

Živahno je bilo tudi družabno življenje: med poletjem smo gostili dve tradicionalni šagri, na Kolombanu, ki jo je priredilo tamkajšnje turistično društvo in Škofijah v organizaciji malo nogometnega kluba Bronx. Naši društvi Dobra volja in Istrski grmič sta priredila nekaj odmevnih, že tradicionalnih prireditev. Tako so v začetku julija pri cerkvi Sv. Lucije na Plavjeh priredili Plavski večer, ki ga Plavčani in društvo Istrski grmič prirejajo z veliko mero navdušenja. V septembru je potekala prireditev Nonina žlica, oktobra pa Praznik vina in olja.

Kmalu bo na vrsti tudi krajevni praznik, ki ga praznujemo na dan ustanovitve prvega odbora OF v Slovenski Istri, 1. decembra, ki ga bomo po nekaj letih prekinitve zaradi epidemije in kasneje zaradi gradnje šole, lahko ponovno gostili v dvorani Hermana Pečariča.

Ob koncu naj sklenem, da smo lahko zadovoljni, ker smo v skupnosti presegli miselnost, ki se osredotoča zgolj na težave in ob tem pušča ob strani rešitve. Obenem sem hvaležen, da lahko danes skupaj z ekipo v krajevni skupnosti in občini snujemo nove projekte ter zremo v prihodnost. Veseli me, da je tudi naša krajevna skupnost pomemben vezni člen pri življenju in napredku našega kraja.

Tekst: Matjaž Čok

Občina Ankaran

Pred vrati je praznični december, v katerem bosta znova zaživila ankaransko drsališče in bogat kulturni program festivala December v Ankaranu, ki je namenjen domačinom in drugim obiskovalcem tako iz sosednjih kot iz bolj oddaljenih krajev. Začel se bo 1. decembra s tradicionalnim prižigom božično-novoletnih lučk in bo trajal vse do 7. januarja.

Medtem je v polnem razmahu delo na dveh večjih odprtih gradbiščih v Ankaranu. Na pragu naselja delavci končujejo sanacijo opornega zidu, h koncu pa gre tudi gradnja težko pričakovanega ankaranskega pokopališča.

Pospravimo ulice

Med pomembnejšimi dogodki, ki jih je v kraj prinesla jesen, je bil tradicionalni in vselej dobro obiskan športno-rekreativni dogodek Veter v laseh na Sv. Katarini. Drugo polovico septembra pa je zaznamovalo tudi dogajanje v okviru Evropskega tedna mobilnosti, med drugim je Občina Ankaran krajanom predstavila projekt Pospravimo ulice, katerega namen je odstraniti z ulic ovire, kot so napačno parkirani osebni avtomobili in dostavna vozila, slabo vzdrževane zelenice in neustrezno postavljeni zabojniki za odpadke. Vse te ovire onemogočajo prehodnost, predvsem pa varnost ulic in pločnikov. Ankaranke in Ankaranci so na prvi predstavitvi projekt sprejeli z odobravanjem, občina pa je že začela s prvimi aktivnostmi osveščanja o pomenu varnosti in dostopnosti ulic in s pozivi k umiku ovir.

Ankaranke in Ankaranci so projekt Pospravimo ulice na prvi predstavitvi sprejeli z odobravanjem. (Foto: Občina Ankaran)

Vse bogatejši program Medgeneracijskega središča Ankaran

Oktobra je minilo leto dni, odkar je v Ulici Rudija Mahniča 1 zaživilo Medgeneracijsko središče Ankaran. Številne tamkajšnje brezplačne dejavnosti so že postale nepogrešljiva stalnica in tudi nove, ki so na voljo od jeseni (plesni tečaji, začetni tečaji za učenje nemščine, italijanščine in slovenščine, tečaj risanja, vaje za urjenje spomina ...), so naletele na odličen odziv.

V Medgeneracijskem središču Ankaran so od oktobra na voljo tudi plesni tečaji. (Foto: Občina Ankaran)

Štipendije za dijake in študente

Občina Ankaran se od začetka šolskega oziroma študijskega leta 2022/23 ponaša s podelitvijo univerzalnih občinskih štipendij, ki so posebnost v slovenskem prostoru. Namenja jih vsem dijakom in študentom iz Občine Ankaran, združljive so z vsemi drugimi štipendijami in jih v primeru šolskega neuspeha ni treba vračati. Štipendisti si z lastnim trudom ob širokem naboru meril oblikujejo in višajo višino štipendije. V letošnjem šolskem letu so jo dodelili 80 dijakom in 67 študentom, pri čemer bodo v kar 25 družinah prejeli od 300 do 1300 evrov mesečno.

Tekst: Ilona Dolenc

USPEŠNO LETO ZA SLOVENCE IZ MILJ

Novo leto je Društvo Slovencev miljske občine Kiljan Ferluga začelo s koncertom Federica Mirka Butkoviča, ki je nastopil v miljski stolnici. Koncert je obsegal klasični božični spored, pri katerem je sodeloval tudi skladatelj Roberto Squillaci. Slavnostni govornik je bil Karlo Mucci, predsednik Slovenskega kulturno-rekreativnega društva Jadro iz Ronk. Prireditelji smo združili s praznovanjem slovenske kulture.

V mesecu februarju smo v sodelovanju z društvom Circolo culturale Istria za vse bralne navdušence pripravili predstavitev knjige *Fuori dai confini*, ki jo je napisal domačin Silvio Pecchiari - Pečarič. Zgodovinsko plat obdobja po drugi svetovni vojni je v okviru predstavitve knjige orisal Franco Colombo. Obiskovalci so si med drugim ogledali posnetek intervjuja z avtorjem in prisluhnili radijski napovedovalki iz Vidma Adriana Gicchetti, ki je prebrala nekaj odlomkov iz knjige. Avtorjevo osebno pričevanje je globoko ganilo občinstvo.

Marca je društvo v občinski knjižnici pripravilo potopisno predavanje Naceta Novaka. Predstavil je pot po romarski poti *Cammino Celeste - Nebeška pot*. Kulturni dogodek so si ogledali tako otroci kot odrasli in starejši. O kulturnem utripu goriškega prostora je v okviru dogodka spregovoril Marko Tavčar.

Tudi aprila je bilo pri nas živahno, Danica Tul Smotlak je v družbi Borisa Pangerca predstavila svojo knjigo

Plamen srca, ki navaja spomine, doživetja in pričevanja o rodni vasi Mačkolje. Dekliška vokalna skupina Primorska pa je razvajala ušesne brbončice obiskovalcev. Avtorica je kljub častitljivi starosti podala več hudo mušnih spominov iz otroštva med drugo svetovno vojno in med občinstvom ustvarila sproščeno vzdušje.

Društvo je sodelovalo na praznovanju dneva osvoboditve. Govor v slovenščini in italijanščini je imela predsednica bivših deportirancev prof. Dunja Nanut.

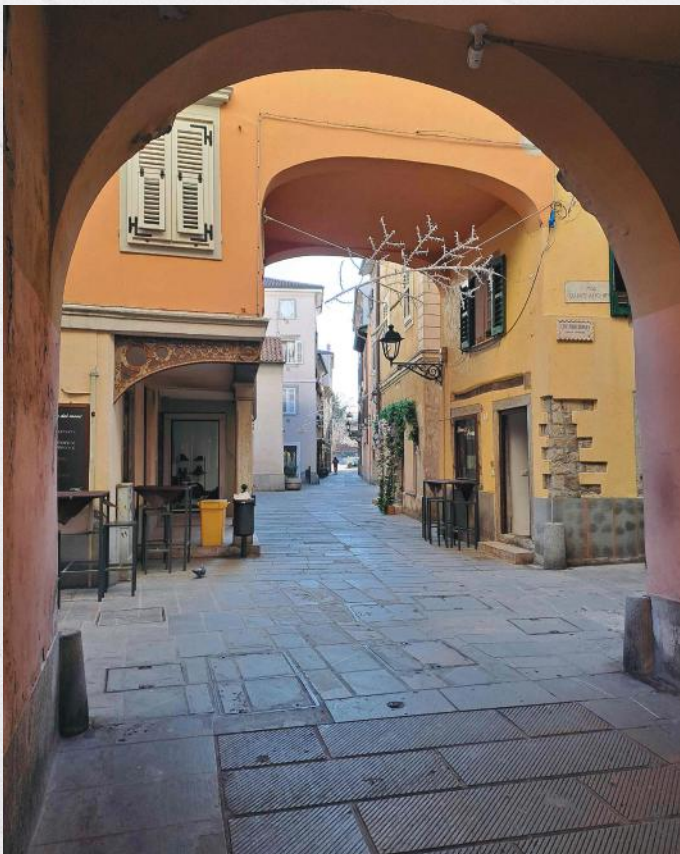
Maja smo na pobudo glavnega konzula v Trstu Gregorja Šuca sodelovali na svetovnem dnevu čebel, ki je potekal na vrtu osnovne šole Albina Bubniča v Miljah. Čebelarja Corbatti iz Ricmanj in Novak iz Mačkolj sta na šoli vodila delavnice in predavanja. Ob tej priložnosti smo posadili lipovo drevo.

Meseca oktobra smo se skozi zgodovino sprehodili v družbi raziskovalcev Mitje Jurena in Paola Pizamusa. Poleg zanimivega predavanja sta za nas pripravila pohod v Martinščino in bližnjo okolico.

Kaj še vse počnemo:

- Novembra je stekel drugi del računalniškega opismenjanja starejših občanov.
- Ob sredah se sprehodimo po miljskem nabrežju.
- V torek, 24. oktobra je v dvorani Millo prof. Sinagra vodil dobro obiskano predavanje o prepoznavanju srčnih bolečin.
- Aktivno sodelujemo pri ohranjanju in zbiranju spominov starejših občanov.
- Pod mentorstvom Kristine Ličen izvajamo tečaje slovenskega jezika.

Tekst in fotografiji: Isabella Marega

SPOŠTOVANI KRAJANI IN KRAJANKE PO 31. LETIH CVETLIČARNA GEA ZAPIRA SVOJA VRATA.

ZAHVALJUJEM SE TISTIM, KI SO BILI DEL
CVETLIČNE ZGODBE, IN SEVEDA TUDI VSEM
OSTALIM.

SVETU KS HRVATINI SE ZAHVALJUJEM ZA
POTRPLJENJE IN JIM ŽELIM MIRNO, VARNO IN
USKLAJENO PLUTJE DO PRISTANIŠČ, KI ŠE ČAKAJO
NA URESNIČITEV. VERJAMEM, DA BOSTE SKUPAJ
ŠE MARSIKAJ URESNIČILI.

OB TEM NAJ VAM ŽE ZDAJ ZAŽELIM, DA BI V LETU
2024 ŽELI LE ŽITO IN BI PLEVELI OSTALI
V SEMENU.

LJUBIMO IN SPOŠTUJMO SE.

HVALA. DIANA

Cvetličarna

Zlati likerji Gregorja Likarja

Primorske novice in Glasilo občine Hrpelje-Kozina sta nas obvestili, da je 44 letni Gregor Likar iz Premančana kot edini Istran odnesel kar štiri zlata priznanja na petem mednarodnem ocenjevanju žganja in likerjev v organizaciji Kmetijsko gozdarskega zavoda. Med 70 vzorci iz Primorske in Srbije so njegovi vzorci pocket coffee, oljčnega likerja, limone, žajblja in arancello dosegli najvišjo čistost, aramo, okus in harmoničnost.

Na kratko o Likarju in njegovih izdelkih

Gregorja je za pripravo teh napitkov pred četrto stoletja navdušil stric Bruno Bonča. Učenec je bil hitro boljši od mentorja. Tako je nadaljeval s preizkušanjem in izpopolnjevanjem novih okusov, kot so npr. likerji iz črnega trna, žižol, šipka, orehovca, višenj ... Snuje pa že izdelek iz drnulj, ki so imele velik pomen v staroverstvu. Za konec omenimo še, da je naš sokrajan dobitnik Zlate oljčne vejice za letošnje leto.

Tekst in fotografija: Franc Malečkar

Državno tekmovanje v peki pit

Zveza kmetov Slovenije s soorganizatorskim lokalnim društvom podeželskih žena Idrija-Cerkno, je državno ocenjevanje pit iz krhkega testa prijavila že tretjič.

Pravilniku ki zahteva okroglo, vsaj pol kg težko pito iz testa različnih krušnih žit, nadevanih sladko ali slano, je zadostilo 26 pit. Iz našega TD Hrvatini so se žal prijavile le tri dekleta. Največ je bilo klasično nadevanih z jabolki, a tudi z drugim sadjem, zelenjavo, skuto, orehi, čokolado.

Zlata priznanja so zaslužile štiri pite, vsa so šla na Primorsko. Dve zlati priznanji je odneslo naše TD, za pite, ki sta jih spekle Vilma F. in Nataša Ž., dve pa sta ostali na Idrijskem. Čestitke. Naslednje leto je organizator tekmovanja v peki pit, TD Hrvatini.

Tekst in fotografija: Vilma Ferlež

Letos so nas zapustili naši krajani:

CERIN DEJAN
CRNIČ MARINELA
DOBNIKAR ZDENKA
FRANC FRANK
IVANČIČ AMELIJA
KOMADINA ŽARKO
LESNIK DUŠANKA
STUPAR MILAN

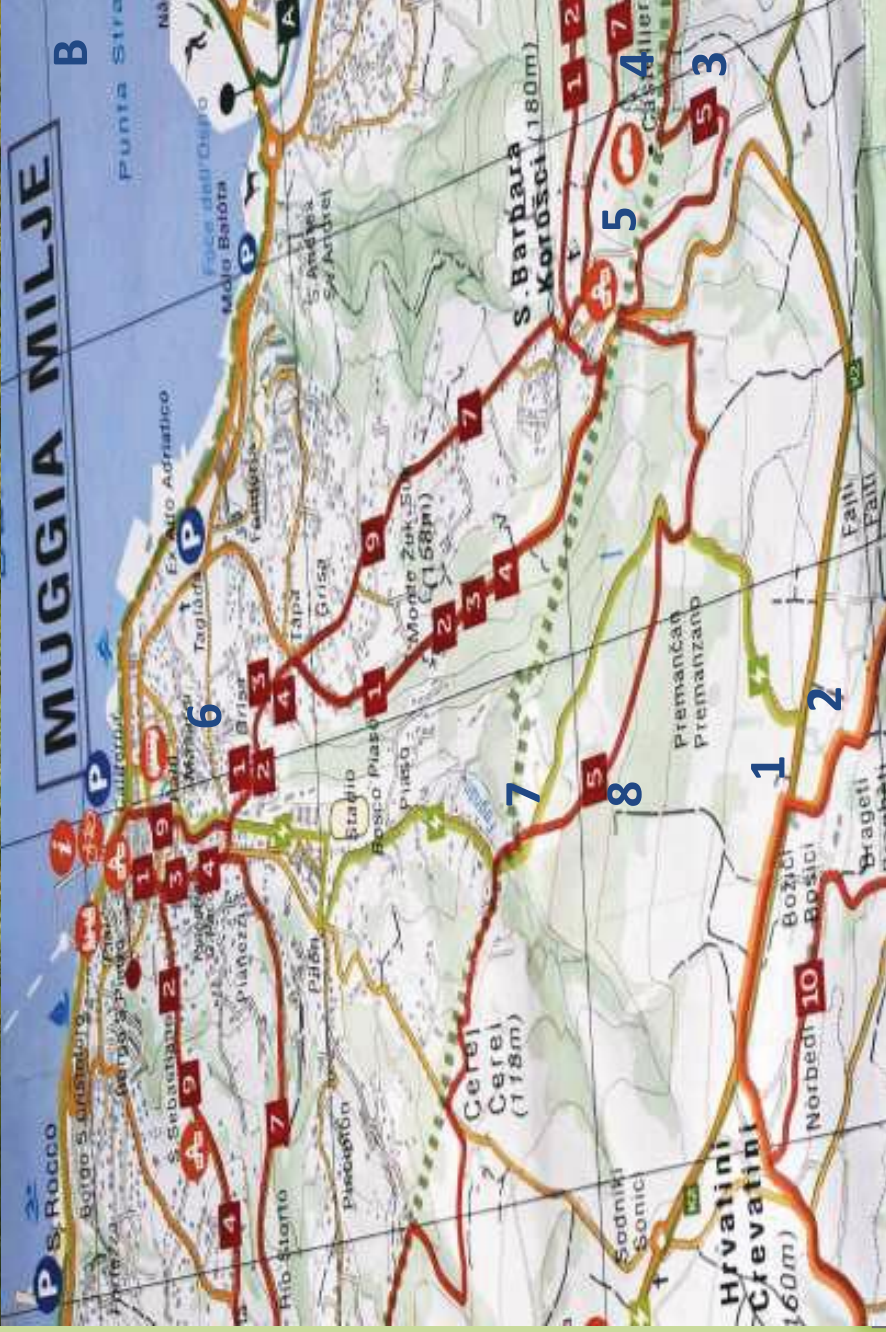
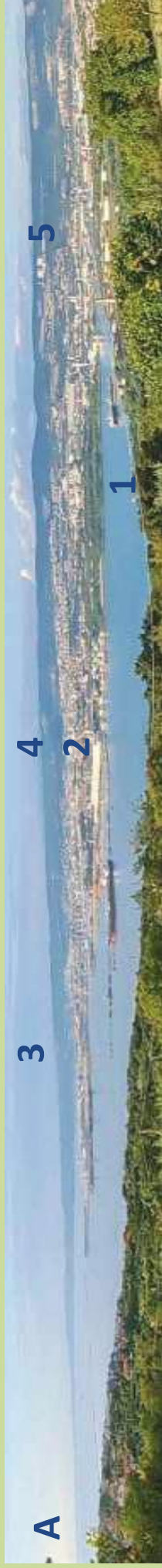
Obdržali jih bomo v lepem spominu, želimo jim miren počitek. Svojcem izrekamo iskreno sožalje.

ZAHVALA

ob izgubi dragega moža, očeta, nonota in tasta
GIANNIJA VINCOLETTA(1950-2022)
iz Sermina, zadnja leta stanujočega v Hrvatinih

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se od njega poslovili in z njim prehodili zadnjo pot k večnemu počitku. Hvala vsem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče, ter za izkazano pomoč in podporo v težkih trenutkih. Posebna zahvala g. župniku Francu Šenku za lepo opravljen pogrebni obred. Zahvala vsem, ki ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoče žena Norma, hčerki Roberta in Pamela z družinama

**Kaštelir – istrska Troja
Sprehod: Božiči –
Kaštelir – Milje
(arheološki muzej) –
Premančan – Božiči**

Bogata kulturna in naravna dediščina okoli tri in pol kilometra širokega Milijskega polotoka je omogočila izvedbo 10 mednarodnih, nacionalnih in lokalnih pohodniških poti. Turistično društvo Hrvatini organizira vsako leto vodene pohode do zanimivosti v spomin na sokrajana Gregorja Abrama (na sliki izvir v Koroscih, pohod 2023).

Zgibanka je izšla kot priloga 2. številke Glasila Krajevne skupnosti Hrvatini leta 2023; avtor teksta in fotografij: F. Malečkar

A – Razgled proti Trstu in Krasu s spusta iz Kaštelirja proti Koroščem: 1 – Štramar (prazgodovinsko in rimsko pristanišče); 2 Rižarna; 3 – cerkev Marija na Vejni; 4 – Ferlugi; 5 – Katinara;

B- Opazovalne točke na sprehodu: 1 – Kulturni dom (parkirišče); 2 – ostanek ulične vasi Božiči; 3 – Kaštelir; 4 – nekropola; 5 – razgled (glej A); 6 – Milje in arheološki muzej; 7 – Premančan 39 (likeriji); 8 – šališ in kamnolomska hišica; **Legenda:** Graničarska pot (5) in planinska pot Vertikala Slovenskega planinskega društva Trst (7); **Vir:** izrez pohodniške karte: Milijski polotok peš in s kolesom, Comune di Muggia, 2019.

Od starega izgleda uličnih **Božičev** je še najbolj ohranjena stavba na št. 159, Hrvatini s polkni (škurami), pergolo... V Fajtih, Hrvatini št. 189, so po obnovi ostale še iz stene izstopajoče kamnite erte, krušne peči pa ni več.

Na Kaštelirju (241,9 m n. v.) vzpetini iz sovdana, menjujočih se plasti peščenjaka in laporja, ki se nahaja vzhodno od Škofljiških vrat, so ostanki gradišča, ki je bilo bolj ali manj stalno naseljeno od začetka srednje bronaste dobe (1700-1600 pr.n.št.) preko železne do konca rimske, najmanj do sredine 4. stoletja n.št. Po legendi naj bi utrdbo uničil Atila. Obsega uravnan vrh, ki se dviga okoli 10 m nad okoliško ravnico. Stopnjo je verjetno ustvarilo kopanje peščenjaka za njegovo izgradnjo.

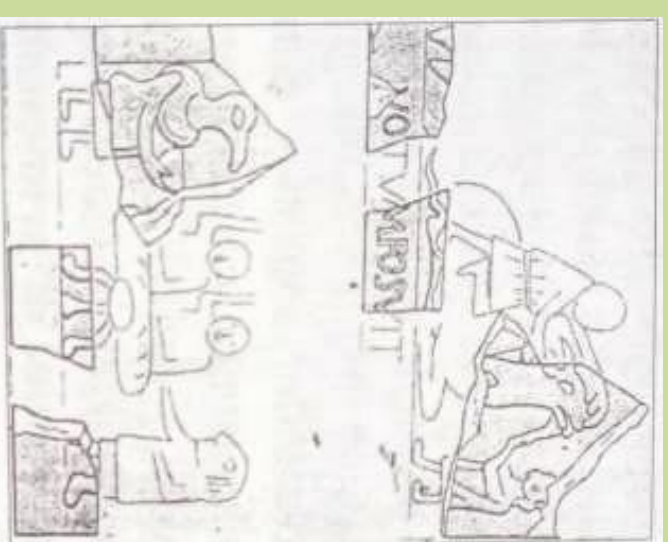
Strateški položaj gradišča je omogočil nadzor nad potmi, ki so vodile do severnega Jadrana in v Istro. Od tod njegova osrednja vloga pri ureditvi ozemlja, ki je obsegalo tudi pristanišče v Štamaru, njegov naravni pristan, in naselje na Dolgi Kroni. Gradišče je bilo prvič omenjeno leta 1870. Prva arheološka izkopavanja, pod vodstvom Karla Moserja, segajo v leto 1889. Obzidje je bilo široko 11 m v terasah. Na severni strani je bilo prekinjeno z vrati v naselbino v obliki 13 m dolgega hodnika. Izkopavanja so razgalila več nivojev poselitvev.

Korošci (posnetek napisa „Danes meni jutri tebi“ iz leta 1873 na vhodu na pokopališče) so gručasta vas s prvi dokazi o stalni prisotnosti na tem območju v novejšem času iz 17. stoletje. Območje je bilo poseljeno s kmeti koroškega porekla, ki so govorili slovensko narečje. Alma Vivoda, prva ženska, ki je padla v odporniškem boju na območju Italije, je leta 1942 našla gostoljubje v hiši v vasi.

Nedaleč od gradišča so našli nekropolo s 34 žarnimi grobovi

Najpomembnejši artefakt v mijskem arheološkem muzeju (ul. G. Oberdan 14) je dvostranski relief z upodobitvami Mitrovega kulta, ki je bil na osi. Najbližja znana je podobna najdba v Bosni.